



**REPUBLIKA HRVATSKA  
ISTARSKA ŽUPANIJA  
ŽUPAN**

KLASA: 024-01/11-01/06  
URBROJ: 2163/1-01/8-11-2  
Pazin, 05. srpnja 2011.

**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

n/p predsjednika Dina Kozlevca  
Drščevka 3, 52 000 Pazin

**PREDMET: Godišnje Izvješće o poslovanju društva AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, za 2010. godinu**

Na temelju članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07 i 125/08) te članka 65. i 85. Statuta Istarske županije-Regione Istriana ("Službene novine Istarske županije", br. 10/09), Župan Istarske županije dana 05. srpnja 2011. godine, donosi

**ZAKLJUČAK**

1. Prihvaća se:
  - a) Nacrt i utvrđuje Prijedlog Odluke o prihvaćanju izvješća Uprave o poslovanju Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članu Uprave, pod Brojem: 06/03/11-3 od 01.07.2011. godine,
  - b) Nacrt i utvrđuje Prijedlog Odluke o prihvaćanju godišnjih financijskih Izvješća za 2010. godinu, pod Brojem: 06/03/11-4, od 01.07.2011. godine,
  - c) Nacrt i utvrđuje Prijedlog Odluke o uporabi dobitka financijske godine 2010. pod Brojem: 06/03/11-5, od 01.07.2011. godine,
  - d) Nacrt i utvrđuje Prijedlog Odluke o prihvaćanju Izvješća Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članovima Nadzornog odbora, pod Brojem: 06/03/11-6, od 01.07.2011. godine.
2. Akti iz točke 1. ovog Zaključka upućuju se na Županijsku skupštinu Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na razmatranje i usvajanje.
3. Akti iz točke 1. Ovog Zaključka sastavni su dio istog.
4. Za izvjestitelja po točki 1., a vezano za točku 2. ovog Zaključka zadužuje se Milan Antolović - pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu Istarske županije i direktor AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Graciano Prekalj.

**ŽUPAN  
Ivan Jakovčić**

## Obrazloženje

### I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog akta je u članku 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog društva AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, odredbi iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakon o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" broj 10/09).

### II. OSNOVNA PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU OVIM AKTOM I POSLJEDICE KOJE ĆE NASTUPITI NJEGOVI DONOŠENJEM

AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin osnovana je Odlukom Skupštine Istarske županije radi usmjeravanja aktivnosti i kreiranja razvojnih programa u ruralnom prostoru Istarske županije čime se želi postići jednakomjerni razvoj obalnog i unutarnjeg dijela Istarske županije. Važnu ulogu AZRRI ima u osposobljavanju gospodarskih subjekata koji otvaraju nova radna mjesta i animiraju mlade naraštaje za život u ruralnom prostoru. Aktivnosti koje je AZRRI provodila od njenog osnivanja do danas prvenstveno su usmjeravane prema obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i pružanju stručnih usluga u cilju njihovog proizvodnog osposobljavanja, primjene suvremene tehnologije i prilagodbe suvremenim tržišnim uvjetima. Značajne aktivnosti usmjeravane su na izradu Strategije ruralnog razvoja Istarske županije koja je usvojena na Skupštini Istarske županije 06.04. 2009. godine, podizanje dugogodišnjih nasada, izradu projekata koji su se kandidirali na međunarodne fondove kao i na osposobljavanje vlastitog kadra koji će biti u funkciji izrade i kandidiranja razvojnih programa u ruralnom prostoru Istre, na pretprijetne i strukturne fondove EU, radi sufinanciranja.

Poslovanje u 2010. godini bilo je pozitivno, ostvaren je ukupan prihod od 4.953.611,00 kuna, ukupni troškovi u iznosu od 4.874.470,00 kuna te netto dobit u iznosu od 47.165,00 kuna.

Obzirom da je nadležnost Skupštine Društva temeljem članka 441. navedenog Zakona - citat: " (1) Skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, a osobito o: 1. *financijskim izvješćima društva, upotrebi ostvarene dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog odbora, ako ga društvo ima, što valja učiniti u prvih osam mjeseci poslovne godine za prethodnu godinu*", predlaže se Skupštini Društva da usvoji predložene Odluke i to:

a) Odluke o prihvaćanju izvješća Uprave o poslovanju Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članu Uprave, pod Brojem: 06/03/11-3 od 01.07.2011. godine,

b) Odluke o prihvaćanju godišnjih financijskih Izvješća za 2010. godinu, pod Brojem: 06/03/11-4, od 17.06.2010. godine,

c) Odluke o uporabi dobitka financijske godine 2010., pod Brojem: 06/03/11-5, od 01.07.2011. godine,

d) Odluke o prihvaćanju Izvješća Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članovima Nadzornog odbora, pod Brojem: 06/03/11-6, od 01.07.2011. godine,

Usvajanjem predloženih Odluka stvoriti će se daljnje pretpostavke za uspješan rad i razvoj Društva u 2011. godini.

### III. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU OVOG AKTA

Za realizaciju dijela Programa iz Plana Poslovanja za 2010. godinu, kao i za nabavu opreme osigurana su u Proračunu Istarske županije za 2010. a najveći dio sredstava ostvaruje prihodima iz redovne djelatnosti.

### IV. TEKST NACRTA AKTA

**O D L U K A o prihvaćanju** Godišnjeg Izvješća Uprave o poslovanju društva AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu, Godišnje Izvješće o poslovanju Društva AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu s financijskim izvješćima, Izvješće i prijedlozi Odluka Uprave i Nadzornog odbora, s obrazloženjem, sastavni su dio ovog Akta.

Pročelnik Upravnog odjela

Milan Antolović, dipl. ing.

Temeljem članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog Društva AZRRI-Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Službene novine Istarske županije br. 1/2003), odredbe iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" br. 10/09) Županijska skupština Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora Društva, na sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ 2011. godine donosi sljedeću

## **O D L U K U**

o prihvaćanju Godišnjeg Izvješća o poslovanju društva AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, za 2010. godinu

### **Članak 1.**

Prihvaća se:

1. Odluka o prihvaćanju izvješća Uprave o poslovanju Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članu Uprave, pod Brojem: 06/03/11-3 od 01.07.2011. godine,

### **Članak 2.**

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja a objaviti će se u Službenom glasniku Istarske županije.

KLASA:  
URBROJ:  
Pazin,

**REPUBLIKA HRVATSKA  
SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

Predsjednik Skupštine  
Dino Kozlevac

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE  
O POSLOVANJU DRUŠTVA  
AZRRI - Agencije za ruralni razvoj  
Istre d.o.o.  
ZA 2010 GODINU  
SA FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA**



## SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O POSLOVANJU AZRRI d.o.o. PAZIN ZA 2010. GODINU.....	5
OPĆI PODACI DRUŠTVA.....	6
IZVJEŠĆE O POSLOVANJU DRUŠTVA ZA 2010. GODINU.....	9
<b>GOSPODARSKI PROGRAMI .....</b>	<b>10</b>
TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE.....	11
PROGRAM POTICANJA POVEĆANJA VELIČINE STADA PERSPEKTIVNIH UZGAJIVAČA STVARANJEM KOOPERANTSKIH ODNOSA KORIŠTENJEM GRLA GOVEDA U VLASNIŠTVU AZRRI-a.....	13
PROVEDBA TOVA JUNADI ISTARSKOG GOVEDA .....	14
PROVEDBA PROGRAMA UZGOJA ISTARSKOG GOVEDA I IZGRADNJA NUKLEUS FARME ISTARSKOG GOVEDA.....	15
ORGANIZIRANJE I OPREMANJE OBJEKTA ZA RASIJEKANJE I PRERADU MESA ISTARSKOG GOVEDA, DRUGIH IZVORNIH PASMINA I MESA DIVLJAČI.....	16
MARKETINŠKA VALORIZACIJA MESA ISTARSKOG GOVEDA.....	17
INTRODUKCIJA ISTARSKOG GOVEDA U ZAKONOM ZAŠTIĆENA PODRUČJA ŽUPANIJE.....	19
PROGRAM POKUSNE PROIZVODNJE MLIJEČNIH PROIZVODA OD MLIJEKA ISTARSKOG GOVEDA.....	20
POSTUPAK ISHODOVANJA OZNAKE IZVORNOSTI MESA ISTARSKOG GOVEDA.....	21
TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOJE OVCE GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE.....	22
PROGRAM RAZVOJA TEHNOLOGIJE I PREPOZNATLJIVOSTI KVALITETE MESA DIVLJAČI .....	23

## SADRŽAJ

REVITALIZACIJA TRADICIJSKOG UZGOJA KOZA U ISTRI .....	24
TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG MAGARCA .....	25
DRUGA KONFERENCIJA O IZVORNIM PASMINAMA I SORTAMA KAO DIJELU PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE .....	26
STROJNA SADNJA .....	27
KLONSKA SELEKCIJA.....	28
<b>RAZVOJNI I MEĐUNARODNI PROJEKTI .....</b>	<b>29</b>
STRATEŠKI PROGRAM RURALNOG RAZVOJA ISTARSKE ŽUPANIJE (2008. - 2013.).....	30
IPARD.....	31
PROJEKTI U PROVEDBI.....	32
EU.WATER.....	32
TECH.FOOD.....	33
KANDIDIRANI PROJEKTI.....	34
NATJEČAJ HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE.....	34
Natječaj potpore programima sustava TZ u turistički manje razvijenim područjima u 2010. godini	
Projekt „Dan otvorenih vrata agroturizama Istre“	
Javni poziv za dodjelu potpora projektima i manifestacijama u 2010. godini s ciljem unapređenja turističkog proizvoda regije i Hrvatske	
NATJEČAJ MINISTARSTVA GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA.....	35
Javni poziv za Projekt “Poduzetničke potporne institucije” za 2010. godinu	
NATJEČAJ HRVATSKE GOSPODARSKE KOMORE.....	36
Zaklada “Izvorno hrvatsko”	

# SADRŽAJ

<b>MEĐUNARODNI PROJEKTI—KANDIDIRANI PROJEKTI.....</b>	<b>37</b>
IPA- JADRANSKA PREKOGRANIČNA SURADNJA.....	37
KEY Q.....	38
ZOONE.....	39
IPA SLOVENIJA-HRVATSKA.....	40
APRO.....	41
VIIP.....	42
NOVA KREATIVA.....	43
 AGROTURISTIČA DJELATNOST.....	 44
 <b>GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA 2010.....</b>	 <b>46</b>
BILANCA NA DAN 31.12.2010.....	48
RAČUN DOBITI I GUBITKA ZA 2010. GODINU.....	55
 ZAKLJUČAK DIREKTORA AGENCIJE.....	 59



***GODIŠNJE IZVJEŠĆE O POSLOVANJU  
AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre  
d.o.o. PAZIN ZA  
2010. GODINU***

## ***OPĆI PODACI DRUŠTVA***

## OPĆI PODACI DRUŠTVA

Županijska Skupština Istarske županije donijela je na temelju čl. 387. i 388. Zakona o trgovačkim društvima ( NN br. 111/93, 34/99, 121/99 i 52/00), čl. 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ( NN br. 33/01 i 60/01) te čl. 76. Statuta Istarske županije ( «Službene novine Istarske županije br. 2/01 i 12/01) Odluku o osnivanju trgovačkog društva AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Klasa: 024-01/02-01/01, Urbroj: 2163/1-01-02-3, od 11. prosinca 2002. godine.

AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. sa sjedištem u Pazinu, Šetalište Pazinske gimnazije 1, registrirano je kod Trgovačkog suda u rijeci, Rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci pod brojem Tt- 03/60-2, MBS: 040179222 dana 13.01.2003. godine s upisanim osnovnim podacima, od kojih ovdje navodimo slijedeće:

### PREDMET POSLOVANJA-DJELATNOSTI:

01.POLJOPRIVREDA, LOV I USLUGE POVEZANE S NJIMA

02.ŠUMARSTVO, SJEČA DRVA I USLUGE

05.RIBARSTVO, MRIJESTILIŠTA I RIBNJACI, TE USLUGE

\* kupnja i prodaja robe, trgovačko posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu,

\* pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka i pružanje usluga smještaja i ostalih turističkih usluga,

\* prijevoz putnika i tereta u unutarnjem i međunarodnom javnom cestovnom prijevozu

36.PROIZVODNJA NAMJEŠTAJA, PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA, D.N.

50.TRGOVINA MOT. VOZILIMA; POPRAVAK MOT. VOZILA

63. PRATEĆE I POMOĆNE DJELATNOSTI U PRIJEVOZU

63.12 Skladištenje robe

63.2 Ostale prateće djelatnosti u prijevozu

63.30 Djelatnost putničkih agencija i turoperatera: ostale usluge turistima

63.40 Djelatnost ostalih agencija u prometu

\* mjenjački poslovi

71.IZNAJMLJIVANJE STROJEVA I OPREME, BEZ RUKOVATELJA

\* računovodstveni i knjigovodstveni poslovi

72. RAČUNALNE I SRODNE DJELATNOSTI

72.30 Obrada podataka

73.ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

74.13 Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja

74.14 savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem

\* građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem

74.30 Tehničko ispitivanje i analiza

74.40 Promidžba ( reklama i propaganda)

74.84 Ostale poslovne djelatnosti, d.n.

\* otkup poljoprivrednih proizvoda / biljnih, stočarskih/ od zadruga i ostalih individualnih poljoprivrednih proizvođača nečlanova Zadruga

\* otkup, dorada i pakiranje sjemenske robe, te otkup ogrjevnog drveta

\* kooperacija sa zadrugarima i kooperantima

\* izrada investicijskih programa za seljačka gospodarstva, druge zadruga i pravne osobe

\* pružanje usluga u turizmu na seoskim gospodarstvima i drugim oblicima turizma

Vanjsko- trgovinsko poslovanje

-Zastupanje stranih osoba u Republici Hrvatskoj, prodaja robe s konsignacijskim skladištima i u slobodnim carinskim prodavaonicama i pružanje servisnih usluga s time u vezi

## ČLANOVI DRUŠTVA

Istarska Županija i član koja je imatelj poslovnog udjela u omjeru od 100%  
- jedini osnivač

## ČLANOVI UPRAVE

Graciano Prekalj  
- direktor  
- zastupa samostalno i pojedinačno

## NADZORNI ODBOR

- Neven Rimanić - Predsjednik Nadzornog odbora  
- Jasenka Kapuralin - Član Nadzornog odbora  
- Stjepan Mraković - Član Nadzornog odbora

## TEMELJNI KAPITAL

Temeljni kapital Društva iznosi 400.000,00 kuna koji je u cijelosti uplaćen.

***IZVJEŠĆE O POSLOVANJU DRUŠTVA ZA  
2010. GODINU***

## ***GOSPODARSKI PROGRAMI***

## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE

Počevši od 2005. godine AZRRI, zajedno sa SUIG – Savezom uzgajivača istarskog goveda, provodi program zaštite istarskog goveda. Interdisciplinarni program je 2007. godine u suradnji s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu temeljito razrađen i nazvan programom „Trajne zaštite istarskog goveda gospodarskim iskorištavanjem u sustavu ruralnog razvitka Istre“. Program je od samih početaka razvijan financijskom potporom Istarske županije.

Temeljni su ciljevi programa:

- ⇒ sprječavanje izumiranja izvorne istarske pasmine istarskog goveda;
- ⇒ očuvanje nacionalnog i regionalnog identiteta;
- ⇒ očuvanje i razvoj uzgoja istarskog goveda u njegovom izvornom ekosustavu – ruralnom prostoru Istre;
- ⇒ očuvanje genetske slike istarskog goveda kao potencijalno visoko vrijednog nacionalnog genetskog bogatstva;
- ⇒ gospodarsko korištenje zapuštenih pašnjaka, livada i oranica, te šuma i zaštita istih od požara i izmjene ekoloških uvjeta u njima;
- ⇒ gospodarska reafirmacija uzgoja istarskog goveda, te postizanje njegove ekonomske neovisnosti od sustava državnih potpora i povećanje dohodovnosti poljoprivrednih gospodarstava s posljedičnim povećanjem gospodarskih aktivnosti u ruralnom prostoru Istre;
- ⇒ obogaćivanje turističke i ugostiteljske ponude razvijanjem i stvaranjem prepoznatljiva brenda proizvoda od izvorne istarske pasmine proizvedena u Istri ekstenzivnim uzgojem uz kontrolirane uvjete proizvodnje s posljedičnim visokokvalitetnim proizvodom;
- ⇒ povezivanje svih upravnih, stručnih i znanstvenih institucija Hrvatske koji u svom radu dotiču problematiku istarskog goveda u mrežu kojom će se osigurati da svojim doprinosom daju najoptimalniji doprinos javnom interesu zaštite istarskog goveda;
- ⇒ poticanje čimbenika koji sudjeluju u slijedu uzgoja, proizvodnje, prerade, plasmana i marketinga poljoprivrednih proizvoda na udruživanje u svrhu ostvarivanja pojedinačnih, zajedničkih i javnih poslovnih interesa, te pružanje stručne potpore takvim udruživanjima;
- ⇒ poticanje stvaranja partnerskih odnosa sudionika programa u svrhu zajedničke aplikacije na nacionalne i međunarodne programe razvoja i potpora.

Dosadašnja iskustva ukazuju da ovakav program može i treba biti temelj za razvijanje sličnih programa poticanja poljoprivrednih gospodarskih djelatnosti u ruralnom prostoru, kako programa razvoja stočarstva, tako i biljne proizvodnje.

Interdisciplinarni je program obuhvatio velik broj suradnika, koji su sukladno djelatnostima koje obavljaju bili involvirani u provedbu programa: Grad Pazin, Zavod za specijalno stočarstvo Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo pravosuđa – Kaznionica u Valturi, Srednje ugostiteljske škole „Antuna Štifanića“ iz Poreča i „Eugena Kumičića“ iz Rovinja, Hrvatska poljoprivredna agencija, Hrvatski kuharski savez, Udruga kuhara Istarske županije, Puris d.d. Pazin, Centar za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske, Turistička zajednica Istarske županije, Gastronomadi Zagreb, te naši suradnici iz Republike Italije: ANABIC – talijanska nacionalna asocijacija uzgajivača talijanskih mesnih pasmina goveda Perugia, Agronomski fakultet Sveučilišta u Padovi, Regija Emilia Romagna, Regija Toscana, Regija Marche, Regija Basilicata. Tijekom 2010. započeta je suradnja s Kmetijsko gozdarskom zbornicom Slovenije – Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica na segmentu korištenja izvornih pasmina u očuvanju biološke raznolikosti suhih travnjaka i dobrobiti koji iz toga proizlaze za okoliš i životne uvjete prostora.

## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE

Razvijanjem aktivnosti na provedbi ovog Programa stvoreni su novi projekti koji su aktivnostima i rezultatima vezani za ciljeve glavnog programa:

1. Poticanje povećavanja veličine stada perspektivnih uzgajivača stvaranjem kooperantskih odnosa preko grla goveda u vlasništvu AZRRI-a,
2. Provedba tova junadi istarskog goveda,
3. Provedba Programa uzgoja istarskog goveda i izgradnja nukleus farme istarskog goveda,
4. Organiziranje i opremanje objekta za rasijecanje i preradu mesa istarskog goveda, drugih izvornih pasmina i mesa divljači,
5. Introdukcija istarskog goveda u zaštićena područja u Županiji,
6. Pokusna proizvodnja mliječnih proizvoda od mlijeka istarskog goveda,
8. Postupak ishodovanja oznake izvornosti istarskog goveda.

Tijekom 2010. nastavljen je proces revitalizacije uzgoja istarskog goveda.

Stariji uzgajivači s manjim brojem grla istarskog goveda postupno odustaju od uzgoja. Tendencija je uzgajivača istarskog goveda koji su ugovorom vezani uz AZRRI povećanje stada. Zbog visokih poticaja velik je broj novih uzgajivača koji su postali uzgajivači s prosječno 1-2 rasplodna grla.

Uvjeti proizvodnje mesa istarskog goveda u Istri i relativno mali broj grla od kojih se može proizvesti meso čine ovu proizvodnju nekonkurentnom klasičnoj proizvodnji goveđeg mesa. Međutim, aktivnostima ovog programa javnost sve više prepoznaje meso istarskog goveda vrlo kvalitetnom namirnicom, te je sve više spremno trošiti ovo meso bez obzira na veće troškove proizvodnje i prerade u odnosu na komercijalno meso goveda. Rast je prodaje mesa u 2010. godini stabilan, odnosno bilježimo porast od 6%. Temeljni je ograničavajući čimbenik većem rastu plasmana bio nedostatak odobrenog objekta za rasijecanje i preradu mesa kojemu bi prvenstvena namjena bila poslovanje s hranom dobivenom od izvornih pasmina. Doprinosom objekta za rasijecanje i preradu mesa izvornih pasmina i divljači, te sustavnom marketinškom valorizacijom stvoreni su uvjeti za brži rast prodaje mesa istarskog goveda u 2011 godini.



TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE:

## **PROGRAM POTICANJA POVEĆANJA VELIČINE STADA PERSPEKTIVNIH UZGAJIVAČA STVARANJEM KOOPERANTSKIH ODNOSA KORIŠTENJEM GRILA GOVEDA U VLASNIŠTVU AZRRI-a**

AZRRI Pazin krajem 2010. godine imu vlasništvu ima 60-tak rasplodnih grla istarskog goveda koje drži kod privatnih uzgajivača koji su s AZRRI Pazin potpisali ugovor o uzgoju istarskog goveda. Do kraja 2010. godine sklopljena su ukupno četiri takva ugovora.

Mogućnost sklapanja kooperantskog ugovora o uzgoju istarskog goveda s Agencijom i u 2010. godini izazvao veliko zanimanje uzgajivača i potencijalnih uzgajivača, stoga je AZRRI službeno razgovarao i proveo upitnik o potencijalima gospodarstava s više od dvadeset nositelja gospodarstava, te posjetio zainteresirana gospodarstva. Isključujući određeni broj gospodarstava koji nemaju mogućnosti udovoljiti potrebnim uvjetima za uzgoj istarskog goveda (nedovoljne površine, nužnost kupnje hrane za goveda, nužnost velikog ulaganja u mehanizaciju ili stajske objekte), kojima nije preporučen uzgoj istarskog goveda, postoji veći broj iskusnih i dobro opremljenih gospodarstava zainteresiranih za ovakav oblik poticaja uzgoja istarskog goveda.

Sustav se temelji na ugovornom smještaju goveda u vlasništvu AZRRI-a kod ugovornog uzgajivača koji putem AZRRI-a dobiju za držanje i uzgoj dobivena sredstva županijskih i državnih potpora, te im AZRRI osigurava otkup muške teladi/junadi, dok žensku telad uzgajivač uzgaja, osjemenjuje, te vraća AZRRI-ju kao gravidnu junicu. Istodobno, postaje vlasnik krave koja je predmet ugovora. Vraćena junica ulazi u sustav programa poticanja uzgoja bilo kod postojećeg ili novog uzgajivača. U ugovor su ugrađena sva zakonska sredstva osiguranja kapitala – predmetnih grla goveda.

Uzgajivači su tijekom 2010. godine stvorili uvjete da se u prvoj polovici 2011. obavi se prvi povrat gravidnih junica uzgojenih sukladno ugovoru o uzgoju istarskog goveda. Time se uspostavlja redoviti ciklus obnove sustava predaje rasplodnih grla ugovornim uzgajivačima i povrata novostvorene vrijednosti – novih gravidnih junica.

**TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM  
U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE:  
PROVEDBA TOVA JUNADI ISTARSKOG GOVEDA**

Poradi utvrđivanja sustava hranidbe u tovu junadi istarskog goveda s ciljem proizvodnje kvalitetnog mesa istarskog goveda, te u svrhu utvrđivanja kakvoće mesa istarskog goveda AZRRI je od 2008 do 2010. godine proveo otkup teladi, te organizirao tov teladi/junadi pod kontroliranim i propisanim uvjetima. Zbog nepostojanja vlastita objekta tov je organiziran na farmama u vlasništvu Puris d.d. Pazin i Ministarstva pravosuđa – Kaznionice u Valturi. Ukupno je otkupljeno i utovljeno osam skupina (turnusa) teladi/junadi prosječnog broja od 15 grla po turnusu (ukupno otkupljeno 105 grla teladi).

Pokretanjem sustava marketinške pripreme i valorizacije mesa istarskog goveda povećala se potreba za osiguranjem dovoljnog broja utovljene junadi za proizvodnju mesa. Dovoljan broj utovljenih junadi držanih i utovljenih prema uvjetima utvrđenim tijekom turnusa pokusnog tova planiran je bio ugovaranjem s uzgajivačima članovima SUIG-a (Savez uzgajivača istarskog goveda). Tijekom 2010. pokazalo se da većina uzgajivača nije u mogućnosti ispuniti potrebne uvjete, osim tri od četiri uzgajivača koji su s AZRRI-jem povezani ugovorom o uzgoju istarskog goveda. Također, javlja se zahtjev za 60% većom cijenom utovljene junadi u odnosu na prosječnu cijenu utovljene junadi istaknute u TISUP-u Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. Uočen je problem da su se u proteklim godinama uzgajivači prilagođavali visokim potporama koje su poticale držanje rasplodnih grla i pomlatka, a nisu podjednako poticale tov izvornih pasmina.

Tijekom 2010. godine u razgovorima s predstavnicima Puris d.d. Pazin utvrđen je interes Purisa i njegova vlasnika za obnovom djelatnosti na njihovoj farmi Murari (općina Motovun) i na poljoprivrednim površinama u okolini koji su u njihovom vlasništvu ili posjedu kroz uzgoj i tov istarskog goveda. Krajem godine na farmi je 50-tak grla istarskog goveda što rasplodnih, što u tovu, nabavljenih uz pomoć AZRRI-ja. AZRRI na taj način osigurava određeni broj grla za klanje i time stabilnost opskrbe tržišta. Kroz suradnju s uzgajivačima i Purisom osigurat će se kvalitetna utovljena grla istarskog goveda dobivena sukladno tehničkoj publikaciji Istarsko govedo autora Caput et al., Pazin 2009 izrađenoj uz financijsku potporu Europske Unije, te stabilnost kvalitete mesa.

Zbog specifičnosti uslužnog tova u objektu koje nije u vlasništvu AZRRI-ja (Kaznionica u Valturi), te još nerazvijenog sustava tova kod poslovnih partnera ova je djelatnost bitno opterećivala poslovanje AZRRI-a (angažirana su sredstva čiji se obrtaj mogao očekivati tek nakon prosječno 15 mjeseci, te visoka cijena uslužna tova). Procijenjeno je da je ovaj trošak bio nužan iz razloga izbjegavanja nedostatka kvalitetnih utovljenih junadi tijekom aktivnosti valorizacije i promocije mesa istarskog goveda. Razvojem suradnje s Purisom i drugim uzgajivačima ovakav se oblik uslužnog tova postupno napušta.

**TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM  
U SUSTAVU RURALNOG RATVITKA ISTRE:  
PROVEDBA PROGRAMA UZGOJA ISTARSKOG GOVEDA I  
IZGRADNJA NUKLEUS FARME ISTARSKOG GOVEDA**

U suradnji s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu AZRRI je izradio Program uzgoja istarskog goveda kao dijela programa uzgoja u govedarstvu Republike Hrvatske. Program uzgoja istarskog goveda prihvaćen je kao vlastiti uzgojni program od strane skupštine SUIG – Saveza uzgajivača istarskog goveda u veljači 2008. godine. Temeljem navedenog Programa uzgoja Ministarstvo je SUIG-u izdalo rješenje kojim je SUIG postao uzgojna organizacija za provedbu Programa uzgoja.

Kao jedna od aktivnosti međunarodnog projekta PRO.V.I.C. provedena je od strane AZRRI-a, Agronomskih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Padovi genetska analiza svih muških rasplodnjaka godine 2009., ali i grla drugih kategorija što ukupno čini više od 20% ukupne populacije istarskog goveda. Ova je baza podataka stavljena na raspolaganje uzgojnoj organizaciji – SUIG-u.

Potpore uzgojnoj organizaciji u provedbi Programa uzgoja obuhvaća infrastrukturne osnove, kancelarijski prostor, računala, putne troškove, te stručnu potporu u izradi i provedbi plana sparivanja rasplodnih grla istarskog goveda posebno u prvoj fazi radi izbjegavanja većeg negativnog utjecaja prisustva uzgoja u srodstvu. Kako se uzgojna organizacija do kraja 2010. godine nije organizirala u provedbi Programa uzgoja dosezi ove potpore su ostali ograničeni.

Bez obzira na nepostojanje sustavnog uzgojnog rada na Programu uzgoja AZRRI je započeo s rješavanjem infrastrukturnih potreba za provedbu Programa uzgoja. Projektom ZOONE koji je AZRRI u suradnji s talijanskom regijom Marche aplicirao na program Jadranske prekogranične suradnje IPA Adriatico na Gortanovom Brijegu izgradit će se dio infrastrukture staje za provedbu performance testiranja muške junadi istarskog goveda. Projektom APRO kojeg je zajedno sa slovenskim partnerima AZRRI 2010. aplicirao na IPA Slovenija-Hrvatska izgradit će se druga faze farme – staja za nukleus stado rasplodnjaka.

TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE:

## **ORGANIZIRANJE I OPREMANJE OBJEKTA ZA RASIJECANJE I PRERADU MESA ISTARSKOG GOVEDA, DRUGIH IZVORNIH PASMINA I MESA DIVLJAČI**

Krajem 2009. godine AZRRI je ušao u posjed zgrade u vlasništvu Puris d.d. Pazin koji je ranije služio kao klaonica krupne stoke. S obzirom na neekonomičnost prilagođavanja klaonice uvjetima Europske Unije AZRRI je početkom 2010. godine započeo s rekonstrukcijom objekta u smjeru organiziranja rasjekavaonice i prerade mesa izvornih pasmina i divljači. Izrađen je tehnološki projekt rekonstrukcije, troškovnik operacije i opreme.

Uz odobrenje Istarske županije AZRRI se sredinom godine kreditno zadužio kod poslovne banke, izabrao izvođače, te je krajem 2010. godine dovršena je rekonstrukcija pogona za preradu mesa izvornih pasmina i divljači iz Istre i opremanje istog. Pogon je opremljen za prijem trupova, polovica i četvrti mesa papkara, kopitara i divljači nakon klaoničke obrade, odnosno obrade u objektu za obradu divljači nakon odstrela. Programi zaštite mesa izvornih kopitara, papkara, te divljači iz Istre su time dobili osnovnu infrastrukturu za aktivnosti smještene između primarne proizvodnje i plasmana na tržište.

Osim rekonstrukcije i opremanja objekta, zaposlena je i jedna osoba mesarske struke, te je provedena odgovarajuća edukacija (tehnološka, zaštita na radu). Pripremljen je za uvođenje HACCP sustav, potpune sljedivosti od farme do stola vezan uz ušnu markicu životinje, te drugi uvjeti za dobijanje odobrenja MPRRR – Uprave za veterinarstvo sukladno Zakonu o hrani.

Paralelno s rekonstrukcijom i opremanjem objekta pripremani su uvjeti za razvoj tehnologije prerade mesa (zrenje mesa, sušeni mesni proizvodi) kako bi se po odobrenju objekta moglo započeti s razvijanjem novih proizvoda dobivenih od mesa istarskog goveda.

## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE MARKETINŠKA VALORIZACIJA MESA ISTARSKOG GOVEDA

Nakon što je kroz aktivnosti u 2008. i 2009. godini meso istarskog goveda postalo prepoznatljivo u široj javnosti, u 2010. su aktivnosti marketinške valorizacije mesa istarskog goveda provedene kroz nekoliko skupina aktivnosti:

- ⇒ aktivnosti usmjerene prema ugostiteljskim objektima, kuharima i udrugama kuhara koji sustavno surađuju u projektu trajne zaštite;
- ⇒ aktivnosti usmjerene razvijanju tržišta mesa istarskog goveda u maloprodaji i veleprodaji ;
- ⇒ prezentacija Istre preko mesa i mesnih proizvoda Istre.

### Aktivnosti usmjerene prema ugostiteljskim objektima, kuharima i udrugama kuhara koji sustavno surađuju u projektu trajne zaštite;

Kuharske radionice u kojima su se kuhari upoznavali s kvalitetom mesa istarskog goveda omogućili su kvalitetniji pristup prisutnih kuhara mesu istarskog goveda kao visokokvalitetnoj sirovini. Ovakva radionica organizirana je za kuhare u sklopu Dana mladog maslinovog ulja u Vodnjanu, te su uz pomoć renomiranih kuhara (profesora kuharstva) dodatno educirani ugostitelji i njihovi kuhari koji su tijekom radionice izmijenili svoja iskustva. Ugostiteljski objekti suradnici na programu sudjelovali su zajedno s AZRRI-em i na svim temeljnim godišnjim događanjima na kojima je AZRRI predstavio kvalitetu mesa istarskog goveda (Vinistra 2010, ATP Umag, Pazin gastro 2010, Makarunijada 2010, Festival mladog maslinovog ulja Vodnjan 2010).

U ugostiteljskim objektima sustavno su provedene vođene degustacije mesa istarskog goveda za njihove izabrane goste, te je organizacija manifestacije podijeljena između AZRRI-a i dogovorenih ugostiteljskih objekata. Ciljevi su vođenih degustacija popularizacija mesa istarskog goveda kod ciljane skupine potrošača, promocija ugostiteljskih objekata suradnika programa gospodarske reafirmacije mesa istarskog goveda, upoznavanje gostiju s novom ponudom ugostiteljskih objekata, upoznavanje medija s istarskim gastro brendovima, te kao rezultat degustacija prikupljanje gradiva za kuharicu s recepturama jela od mesa istarskog goveda.

### Aktivnosti usmjerene razvijanju tržišta mesa istarskog goveda u maloprodaji i veleprodaji

Cilj je ovih aktivnosti prezentacija novih proizvoda na tržištu, edukacija kupaca o kvaliteti i osobitostima proizvoda, edukacija o važnosti projekta gospodarske valorizacije za širu zajednicu. Kako je objekt za preradu mesa tijekom 2010. godine bio u fazi opremanja, nisu postojale mogućnosti većih aktivnosti u ovom segmentu. Dio mesnih proizvoda od mesa istarskog goveda proizveden je u suradnji s istarskim prerađivačima mesa, te su mesni proizvodi predstavljeni na svim važnijim godišnjim događanjima kroz upriličen tipski AZRRI-jev kutak za degustaciju mesnih proizvoda.

## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE MARKETINŠKA VALORIZACIJA MESA ISTARSKOG GOVEDA

### Prezentacija Istre preko mesa i mesnih proizvoda Istre

Usklađujući aktivnosti s aktivnostima Turističke zajednice Istarske županije u promociji Istre i istarske enogastronomije AZRRI je u suradnji s ugostiteljskim školama, udrugama kuhara predstavio meso i mesne proizvoda istarskog goveda. Na Vinistri 2010, ATP Umag 2010, Pazin gastro 2010, Makarunijada 2010, Festivalu mladog maslinovog ulja Vodnjan 2010 organizirane su radionice na kojima su posjetiteljima ovih manifestacija renomirani istarski kuhari predstavljali i pripremali meso istarskog goveda.

AZRRI je u suradnji s Upravnim odjelom za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu na „Danima Istre u Vojvodini“ u studenom 2010. u zgradi Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine, predstavio programe Istarske županije u poljoprivredi i ruralnom razvoju, te prikazao konkretan primjer provedbe programa ekonomske revalorizacije istarskog goveda organiziranjem tematskog „istarskog ručka“ uz podršku ugostiteljsko turističke škole Antun Štifanić iz Poreča.

Sve su ove manifestacije doprinjele prepoznatljivosti mesa istarskog goveda u hrvatskoj javnosti, kao i promociji aktivnosti Istarske županije u zaštiti i valorizaciji biološkog, kulturnog i društvenog bogatstva Istre.

**TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE:  
INTRODUKCIJA ISTARSKOG GOVEDA U ZAKONOM ZAŠTIĆENA PODRUČJA ŽUPANIJE**

Zaštićena područja u Istarskoj županiji koja su zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode predstavljaju prirodno stanište za izvorne pasmine domaćih životinja. Slijedom povijesnih okolnosti u zaštićenim područjima ne zatičemo istarsko govedo ili ga zatičemo u obliku izloška zoo parka (NP Brijuni).

Introdukcija istarskog goveda na pašnjake, livade i šume zaštićenih područja omogućit će održavanje istih, sprečavanje prerastanja pašnjaka i livada u šume, te sprečavanje šumskih požara, koje je teško staviti pod kontrolu. Istovremeno, omogućit će se održiva i najprikladnija gospodarska djelatnost na zaštićenim područjima u Istarskoj županiji.

Ostvarena suradnja s Državnim zavodom za zaštitu prirode (suorganizacija 2. konferencije o zaštićenim pasminama i sortama – Poreč rujana 2010) koja se očitovala i u suradničkoj poziciji Državnog zavoda za zaštitu prirode u projektu APRO kandidiranom na fond IPA Slovenija Hrvatska, te suradnja s JU NP Brijuni otvara mogućnosti introdukcije stada istarskog goveda u Nacionalni park Brijuni i na druga zaštićena područja u Istri.

Ograničenje prilikom introdukcije u zaštićena područja ogledaju se u slabom kapacitetu prihvata i mogućnosti nabavke odgovarajućih krmiva za istarsko govedo. Introdukcija će se provesti prema sustavu ugovora koje je AZRRI sklopio s privatnim uzgajivačima za ugovorni uzgoj istarskog goveda. AZRRI je tijekom 2010. godine razradio plan introdukcije u Nacionalni park Brijuni, te se očekuje da javna ustanova koja gospodari nacionalnim parkom osigura mogućnosti pregonskog pašarenja i nabavke i skladištenja odgovarajućih krmiva.

Ovim će se projektom steći iskustvo za daljnju introdukciju izvornih pasmina životinja u zakonom zaštićena područja koji će pomoći u održavanju ekološke ravnoteže u zaštićenim područjima.

**TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE:  
PROGRAM POKUSNE PROIZVODNJE MLIJEČNIH PROIZVODA OD MLIJEKA ISTARSKOG GOVEDA**

Istarsko je govedo u povijesti uzgajano i korišteno kao radno govedo. Osim što je korišteno za rad, od istarskog goveda dobijalo se i meso za prehranu ljudi. Bez obzira na činjenicu da je proizvodnja mlijeka krava istarskog goveda vrlo mala, te da nakon odbića teleta ostaju male količine mlijeka za prehranu ljudi jasno da je, uzimajući u obzir činjenicu da je istarsko govedo prije pedesetak godina činilo ogromnu većinu grla goveda u Istri, mlijeko krava istarskog goveda ipak korišteno za prehranu ljudi i proizvodnju mliječnih proizvoda – sireva.

Pokusna proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda susreće se s problemom da gotovo niti jedan uzgajivač istarskog goveda ne posjeduje opremu za mužnju, pohranu i transport izmuženog mlijeka, niti je takva investicija opravdana. Tijekom 2010. godine razrađen je program pokusne proizvodnje mlijeka/ mužnja krava istarskog goveda, a sa zainteresiranim mljekarom pokusna proizvodnja sireva od mlijeka istarskog goveda. Cilj je pokusa započeti s praćenjem mliječnosti krava istarskog goveda, utvrđivanjem kemijskog sastava i kakvoće mlijeka istarskog goveda, određivanje tehnologije proizvodnje mliječnih proizvoda, te utvrđivanja svih činjenica bitnih za procjenu u kojim uvjetima bi se mogla uspostaviti mala, ali gospodarski isplativa proizvodnja mliječnih proizvoda od mlijeka krava istarskog goveda.

Ovaj projekt u obzir uzima činjenicu da se od proizvodnje mlijeka krava istarskog goveda ne može očekivati neku iole bitniju gospodarsku važnost, ali smatramo da bi u pojedinačnim slučajevima ovaj pristup mogao rezultirati malom proizvodnjom raritetnih visokokvalitetnih mliječnih proizvoda.

O mogućnosti provedbe ovog programa razgovarano je sa znanstvenim institucijama u svrhu aplikacije ovog programa na fondove koji financiraju znanstvena istraživanja u poljoprivredi i prehrambenoj industriji.



## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG GOVEDA GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE: **POSTUPAK ISHODOVANJA OZNAKE IZVORNOSTI MESA ISTARSKOG GOVEDA**

Da bi zaokružili sustav trajne zaštite istarskog goveda u dugotrajno održivu cjelinu potrebno je osigurati tržišnu zaštitu namirnice s višom dodanom vrijednošću – mesa istarskog goveda. U protivnom, postoji realna opasnost od urušavanja sustava plasmana mesa postupnim širenjem prijevarnih radnji i plasmana na tržište pod oznakom mesa istarskog goveda mesa drugih pasmina i mesa dobivenih intenzivnim tovom životinja. To bi dovelo do urušavanja povjerenja potrošača u kvalitetu mesa istarskog goveda, kao i u sustav trajne zaštite. Takav razvoj događaja imao bi nesagledive posljedice jer bi ugrozio prodaju, ugostitelje koji su prepoznali vrijednost namirnice i branda i preradu. Uzgajivači bi bili u posebno teškom stanju prisiljeni prodavati po cijenama konvencionalno proizvedena mesa, što ne bi pokrivalo troškove ekstenzivne proizvodnje mesa i oni bi postupno odustajali od proizvodnje, a Republika Hrvatska i Istarska županija bi mogli bespovratno izgubiti genetsko bogatstvo istarskog goveda.

Dosadašnjim aktivnostima programa „Trajna zaštita istarskog goveda gospodarskim iskorištavanjem u sustavu ruralnog razvitka Istre“ utvrdilo se da što se tiče izvornosti pasmine, mjesta proizvodnje i provedbe svih aktivnosti u proizvodnji mesa ne postoje bitne zapreke za uspostavu sustava zaštite i traženje najvišeg stupnja komercijalne zaštite proizvoda s višom dodanom vrijednošću u Europskoj Uniji – „oznake izvornosti“. Međutim, utvrđeno je puno zapreka nastalih zbog statusa uzgajivača i nepostojanja odgovarajućih odobrenih objekata (neregistrirane farme, velik broj uzgajivača koji nije u sustavu PDV-a, pa ni u sustavu poreza na dohodak, nepostojanje obostrane poslovne povezanosti uzgajivača i tržišta, nepostojanje odobrenih objekata koji udovoljavaju propisanim uvjetima i imaju verificirane sustave zaštite zdravstvene ispravnosti hrane koji su zainteresirani za dugotrajan proces razvoja ovog programa). Rekonstrukcija i opremanje objekta za rasijecanje i preradu u posjedu AZRRI-ja bilo je stoga u 2010. godini ultimativno rješenje za sprečavanje urušavanja programa zaštite gospodarskom reafirmacijom istarskog goveda.

Sa znanstvenicima s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tijekom 2010. je pregovarano, te je dogovorena suradnja na izradi prijedloga Specifikacije mesa istarskog goveda u svrhu zaštite izvornosti. Ovaj će prijedlog uzeti u obzir sve elemente kojima se potrebno prilagoditi za dobijanje oznake izvornosti, kao i sve znanstvene spoznaje kojima ćemo dokazivati pravo na ovaj oblik zaštite na ukupnom tržištu Europske Unije.

**TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKE OVCE GOSPODARSKIM ISKORIŠTAVANJEM U SUSTAVU RURALNOG RAZVITKA ISTRE**

Istarska je ovca izvorna istarska i hrvatska pasmina ovaca, u prvoj polovici dvadesetog stoljeća brojčano prevladavala na području cjelokupnog teritorija poluotoka Istre. Ubraja se u skupinu ovaca kombiniranih proizvodnih svojstava mlijeko – meso, s visokom kvalitetom mesa i za naše uvjete visokom proizvodnošću mlijeka. Razvojem turističke djelatnosti uz zapadnu obalu Istre stanovništvo ruralnih prostora Istre se šezdesetih, sedamdesetih i osamdesetih godina dvadesetog stoljeća postupno preseljava u naselja uz obalu koji potpuno gube svoj ruralni karakter. Nepostojanje sustavnog razvitka tržišta i tehnologije proizvodnje proizvoda ovčarstva, uz odlazak stanovništva i provođenje pogrešne i stihijske zemljišno vlasničke politike doveli su brojnost istarske ovce s brojke od oko 100.000 grla na sadašnjih oko 2.000 grla.

Osamdesetih godina dvadesetog stoljeća na napuštene pašnjake Istre stihijski se naseljavaju pramenke podrijetlom iz središnjeg dijela Balkanskog poluotoka (Kosovo, zapadna Makedonija, dijelom Bosna) jednake otpornosti na klimatske uvjete u Istri, ali bitno lošije proizvodnosti mesa i mlijeka. S migracijom ovih ovaca u Istru su introducirane i bolesti koje ugrožavaju proizvodnost (zarazna šepavost, različite virusne bolesti), ali i zoonoze (bruceloze). Preostali uzgajivači istarske ovce suočeni s kontaktom s oboljelim stadima ovaca, s bolestima i prepušteni sami sebi u provedbi zootehničkih selekcijskih mjera ostavljeni su u sivoj zoni gospodarenja. Nastavljanjem ovakva stanja u narednim godinama može se očekivati postupno gašenje stada i kroz desetak godina nestanak pasmine.

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu je krajem 2010. godine, sukladno smjernicama Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu Istarske županije, uz stručnu potporu AZRRI-ja, izradio Program uzgoja istarske ovce, koji obuhvaća i elemente programa gospodarske reafirmacije. Isti je program predložen udruzi uzgajivača istarske ovce "Istrijanka" na prihvaćanje kao vlastiti akt.

U postupku odobravanja od strane Uprave za veterinarstvo Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja je nekoliko mikro sirana koje su izgradili uzgajivači istarske ovce.

Objekt za rasijecanje i preradu mesa istarskih izvornih pasmina i divljači iz Istre u Pazinu čije je opremanje od strane AZRRI-ja dovršeno krajem 2010. čini infrastrukturnu osnovu za pokretanje programa gospodarske reafirmacije mesa istarske ovce.

AZRRI predlaže da se elementi programa „Trajna zaštita istarskog goveda gospodarskim iskorištavanjem u sustavu ruralnog razvitka Istre“ odgovarajuće apliciraju na ovaj program. Održivost populacije istarske ovce i postizanje određene razine njezine gospodarske važnosti izravno je povezana s povećanjem stada istarske ovce i stvaranjem i valorizacijom proizvoda od istih, kao i s aktivnostima suzbijanja prisutnih zaraznih bolesti koje se suzbijaju sukladno Zakonu o veterinarstvu. Bez valorizacije proizvoda dobijenih od istarske ovce populaciji prijete stagnacija i postupni lagani nestanak.

## PROGRAM RAZVOJA TEHNOLOGIJE I PREPOZNATLJIVOSTI KVALITETE MESA DIVLJAČI

Lovne udruge, lovački savez županije i lovni turizam jedna su od djelatnosti po kojoj građani Istre i gosti prepoznaju Istru. Istra se prepoznaje i po neuništenoj prirodi u kojoj utjecaj čovjeka nije pretjerano devastirao prostor. Međutim, u gastronomskoj ponudi Istre ne prevladava na jelovniku meso divljači odstrijeljene u Istri, već meso divljači kupljene iz svih krajeva svijeta.

Prepoznatljivost nacionalnog parka Brijuni, usprkos marginaliziranju u posljednjih dvadesetak godina, nesumnjiva je na nacionalnoj, europskoj, pa i svjetskoj razini. Ime koje je u vrijeme vladavine Austro – Ugarske u prva dva desetljeća dvadesetog stoljeća bilo sinonim za ljetovalište i okupljalište plemstva i bogataša Europe, nakon drugog svjetskog rata povezivano je s predsjednikom Jugoslavije Josipom Brozom Titom, politikom nesvrstanosti i velikim brojem državnika i poznatih ljudi svijeta koji su posjećivali otočje.

Otočni nacionalni park, nepostojanje organiziranog lova i intenzivnog korištenja površina, te kontrolirani utjecaj čovjeka na okoliš u nacionalnom parku rezultirao je divljači neopterećenom kontaminantima i bolestima koje nastaju u kontaktu sa susjednom divljači.

Javna ustanova Nacionalni park Brijuni i AZRRI, odnosno Istarska županija razradili su projektnu ideju za program afirmacije mesa divljači s Brijuna, kao posebnog i zasigurno vrlo atraktivnog branda, a program će uspostaviti organizirani i kontrolirani sustav od sanitarnog odstrela, klaoničke prerade, rasijecanja i zrenja, te prodaju kroz ugostiteljske objekte s «oznakama kvalitete i podrijetla».

Lovački savez Istarske županije i AZRRI razrađuju odgovarajući program gospodarske i gastronomske valorizacije mesa divljači iz Istre. U sustav programa su uključene lovačke udruge zajedno s njihovom krovnom udrugom lovačkim savezom županije, AZRRI kao koordinator i voditelj programa i organizator objekta za rasijecanje i preradu mesa i zainteresirani ugostiteljski objekti i trgovačka mreža.

Nacionalni park Brijuni je izvor prvenstveno jelena lopatara i aksisa, dok će iz zajedničkih i državnih otvorenih lovišta u Istri dolaziti meso životinja s kojima se prema lovno gospodarskim osnovama gospodari u Istri.

Krajem 2010. godine dovršeno je opremanje objekta za rasijecanje i preradu mesa divljači, te je program time stekao i infrastrukturnu osnovu koja je do sada nedostajala. Radi pripreme proveden je određen broj odstrela divljači, pokusna obrada, rasijecanje trupova navedenih životinjskih vrsta, zrenje, organoleptička ocjena kakvoće.

S Istarskim lovačkim udrugama vođeni su razgovori i pregovori koji su iskazali odgovarajući interes lovačkih udruga za plasmanom trupova odstrijeljene krupne divljači, te su krajem godine dovršeni dogovori o dugoročnoj suradnji na ovom programu.

## **REVITALIZACIJA TRADICIJSKOG UZGOJA KOZA U ISTRI**

Zakonom koji je propisao zabranu uzgoja koza već je krajem četrdesetih i početkom pedesetih godina dvadesetog stoljeća uništen najveći broj grla koza. Jedina pasmina koza koja se eventualno mogla uzgajati bila je sanska koza. Od tada do devedesetih godina nije postojala organizirana proizvodnja proizvoda kozarstva ili od koza, odnosno kozarstvo kao stočarska djelatnost nije opstala, već se zadržalo držanje po kojeg grla koza u obiteljskim gospodarstvima. Devedesetih se godina introdukcijom inozemnih pasmina kozarstvo dijelom obnavlja u manjem broju obiteljskih gospodarstava.

Istra je prije ove zabrane bila tradicionalno područje kozarenja. U tradicionalnom uzgoju u Istri prevladavala je bijela koza. U dvadesetom je stoljeću unošena sanska koza, koja je križanjem s prisutnim kozama stvorila populaciju koza prisutnu u Istri.

U svrhu revitalizacije tradicijskog uzgoja koza u Istri planiraju se slijedeće aktivnosti: obilazak terena i utvrđivanje stanja uzgoja koza, DNA analiza dijela prisutne populacije i muzejskih preparata, pilot projekt obnove tradicijskog uzgoja s ciljem gospodarske reafirmacije kozarstva i tradicionalnih proizvoda sireva, skute od kozjeg mlijeka, te promocijom koze, simbola na grbu Istarske županije.

U slučaju da DNA analiza dokažu osnovu, definirat će se pasminska i uzgojna svojstva, te će se zatražiti afirmaciju «Istarske koze» kao pasmine.

Kako je recesija u gospodarstvu tijekom 2010. godine produbljena nije bilo moguće osigurati sredstva za započinjanje provedbe ovog programa iz sredstava županijskog ili državnog proračuna. Stoga je AZRRI tijekom 2010. godine u suradnji s Upravnim odjelom za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu Istarske županije, Kmetijsko gozdarskom zbornicom Slovenije – Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica i Veterinarskim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani na natječaj Programa IPA Slovenija – Hrvatska prijavio projekt APRO (*Prekogranična inicijativa za zaštitu i revitalizaciju biološke raznolikosti okoliša korištenjem autohtonih pasmina*) sastavni dio kojeg je su i aktivnosti ovog programa. Ovaj je projekt početkom 2011. godine prihvaćen za sufinanciranje od strane IPA fonda.

## TRAJNA ZAŠTITA ISTARSKOG MAGARCA

Istarski magarac autohtona je pasmina iz Istre koja je uz istarsko govedo bila radna pasmina odnosno služila je za prijevoz roba i lakših tereta. Specifičnost geoklimatskih prilika u Istri i utjecaj čovjeka kroz selekciju izgradile su ovu pasminu u vrlo veliku i čvrstu životinju naspram drugih magaraca. Napuštanjem klasične poljoprivrede i modernizacijom prijevoza, kao i kod ostalih autohtonih pasmina, smanjuje se potreba za ovim životinjama te dolazi do drastičnog pada broja populacije.

Sustavni programi trajne zaštite istarskog magarca nisu do sada provođeni. Dosadašnje aktivnosti vezani su uz udruge građana i popise životinja koje je provodio Hrvatski stočarski centar, odnosno Hrvatski centar za konjogojstvo.

U posljednjem tromjesečju 2010. godine Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu je po javnom natječaju Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu Istarske županije potpisao ugovor o izradi Programa uzgoja istarskog magarca. AZRRI je na zahtjev Upravnog odjela aktivno uključen u davanje smjernica za izradu Programa uzgoja. Program uzgoja bazni je dokument i osnova za osmišljavanje programa trajne zaštite gospodarskom reaffirmacijom.

## DRUGA KONFERENCIJA O IZVORNIM PASMINAMA I SORTAMA KAO DIJELU PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE

Sudjelujući na prvoj konferenciji o izvornim pasminama i sortama kao dijelu prirodne i kulturne baštine u Šibeniku u studenom 2007. AZRRI je prezentirao program trajne zaštite istarskog goveda gospodarskim iskorištavanjem u sustavu ruralnog razvitka Istre, te organizirao prezentaciju i degustaciju jela na bazi mesa istarskog goveda. Ova je konferencija bila prvi korak k prepoznavanju našeg programa na razini Hrvatske, ali s obzirom da je ova konferencija bila međunarodnog karaktera i na područje južne Europe i Mediterana.

Organizator – Državni zavod za zaštitu prirode je uzimajući u obzir razvijenost programa zaštite izvornih pasmina u Istri odabrao Poreč kao mjesto organiziranja druge konferencije koja je uz suorganizatorstvo Istarske županije i AZRRI-a u rujnu 2010. i provedena. Prvenstveni cilj sudjelovanja u organizaciji konferencije je bila promocija programa trajnih zaštita, te promocija proizvoda dobivenih od izvornih pasmina. Na konferenciji je AZRRI ostvario kontakte s potencijalnim partnerima za međunarodne projekte koji će se kandidirati na fondove Europske Unije.

## STROJNA SADNJA

Na kraju 2010. godine AZRRI, za provedbu sadnje loznih cjepova, sadnica maslina i voćaka, posjeduje dva traktora, jednu sadilicu "Wagner" opremljenu sustavom za satelitski navođenu sadnju „GPS Leica Smart wine“, jednu sadilicu "Wagner" opremljenu sustavom za lasersko navođenje, te postavljač stupova Colombardo opremljen sa "Smart Stake" sustavom za satelitski navođeno postavljanje stupova.

Ova opremljenost rezultirala je visokom preciznošću sadnje cjepova, visokim dnevnim učinkom (sadnja u oba smjera) i visokim prijemom cjepova/sadnica, te visokom kvalitetom sadnje i na teškim terenima. Uz sadnju cjepova vinove loze nudi se usluga postavljanja stupova u vinograd s visokom preciznošću na osnovu sustava satelitskog navođenja.

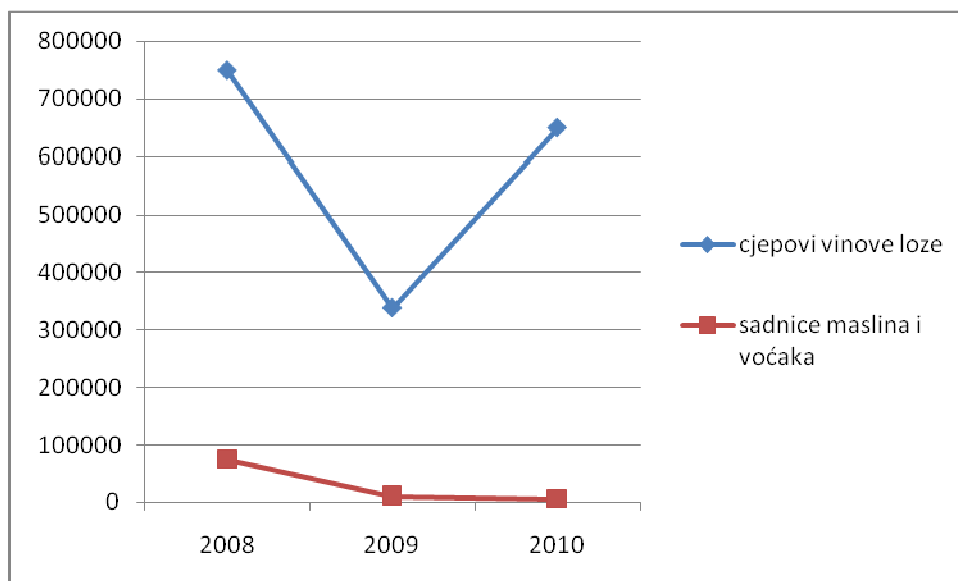
Nakon izvršene sadnje sustavom za satelitski navođenu sadnju dobije se dvodimenzionalni prikaz posađene parcele sa vinogradom, voćnjakom ili maslinikom na temelju čega je moguće navedene podatke koristiti pri izradi katastra (masline, vinogradi).

Usluge sadnje daju se na zahtjev poljoprivrednih poduzeća i obiteljskih gospodarstava, prvenstveno u Istarskoj županiji, a i drugdje po potrebi.

Za pružanje navedenih usluga AZRRI zapošljava dva stalno zaposlena radnika, te radnike za potrebe sezonske sadnje.

U 2010. godini je ukupno posađeno oko 650.000 komada cjepova vinove loze u Istarskoj županiji, Dalmaciji te Bosni i Hercegovini (najam strojeva); 6.184 komada sadnica maslina u Istarskoj županiji. Bilježimo porast posađenih cjepova vinove loze od cca.30 % u odnosu na 2009. godinu.

Godina 2010. bila je obilježena općom recesijom na državnoj i lokalnoj razini, drastično su smanjene kvote za plavi dizel, te je porasla cijena pogonskog goriva za traktore, uočeno je smanjenje zahtjeva za strojnom sadnjom od strane primatelja usluga, a velik problem zbog izostanka sustava povrata kapitalnih ulaganja predstavlja i otežana naplata izvršenih usluga strojne sadnje.



Grafikon 1. Strojna sadnja cjepova vinove loze i sadnica maslina i voćaka 2008-2010

## KLONSKA SELEKCIJA

Temelj svakog održanja i razvoja vinogradarsko vinarske proizvodnje je bez sumnje proizvodnja kvalitetnog, selekcioniranog i zdravog loznog sadnog materijala.

Međutim, od silnog bogatstva i već nadaleko poznatih sorata kao što su Malvazija Istarska, Teran, Plavac mali, Babić i još brojne druge sorte, danas nemamo niti jedan službeno priznati i zaštićeni klon proizveden u Republici Hrvatskoj, što je u svakom pogledu neprihvatljivo stanje stvari.

Stoga je AZRRI u suradnji s Rasadnikom Vivai cooperativi Rauscedo (VCR) – Rauscedo Italija i Zavodom za vinogradarstvo i vinarstvo Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pokrenuo dugoročni program rada na klonskoj selekciji sorata Primorske Hrvatske, kojim će u prvom krugu biti obuhvaćene gospodarski značajne sorte: Malvazija Istarska, Teran, Hrvatica, Muškat ruža Porečka, Plavac mali, Maraština, Debit, Plavina, te tri sorte koje geografski i ekološki pripadaju ovom prostoru, Blatina, Žilavka i Trnak.

U klonsku su selekciju uzete i sorte koje nisu s područja Istarske županije zbog stvaranja preduvjeta za kandidiranje ovog programa na razne EU fondove.

Napravljen je prvi korak u realizaciji programa odnosno izvršena je vizualna sortna identifikacija i odabir interesantnih biotipova, nakon čega je slijedilo uzimanje dijela materijala na terenu, koji je podvrgnut daljnjim selekcijskim postupcima. U tome značajnu ulogu ima suradnička institucija Vivai cooperativi Rauscedo – Rauscedo Italija, kao vodeći svjetski centar u selekciji vinove loze i proizvodnji loznog sadnog i reprodukcijskog materijala. U njihovim laboratorijima provede se svi potrebni serološki testovi fitosanitarnog statusa odabranih i označenih biotipova, kao i postupak fitosanitarnog indeksiranja.

U tijeku 2010. godine izvršena je sortna identifikacija i odabir interesantnih biotipova te odabir materijala na terenu, te su uzorci poslani u Vivai cooperativi Rauscedo - Rauscedo Italija na daljnja serološka ispitivanja fitosanitarnog statusa te fitosanitarno indeksiranje. Stručnjaci Vivai cooperativi Rauscedo utvrdili su visok postotak zaraze uzoraka sorata i biotipova s virusima.



***RAZVOJNI I MEĐUNARODNI PROJEKTI***

**STRATEŠKI PROGRAM RURALNOG RAZVOJA ISTARSKJE ŽUPANIJE (2008.-2013.)**

Temeljem Zaključka Poglavarstva Istarske županije od 23. prosinca 2003. god. AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin je zadužena za izradu, a zatim i implementaciju, „Strateškog programa ruralnog razvoja Istarske županije (2008.-2013.)“. Dokument je usvojen na Skupštini Istarske županije dana 06. travnja 2009. g. (Službene novine Istarske županije br. 04/09.).

Dokument je podijeljen u 14 cjelina te je definirano 11 područja djelovanja, odnosno mjera za održivi razvoj ruralnog prostora Istarske županije. Implementacija zacrtanih mjera za unaprjeđenje provoditi će se putem tzv. Lokalnih akcijskih grupa (u nastavku LAG), odnosno putem posebno razvijenog oblika javno-privatnog partnerstva.

Sukladno navedenom, te prema definiranoj metodologiji rada, AZRRI je tijekom 2010.godine uputio javni poziv svim JLS Istarske županije za pokretanjem procesa formalnog osnivanja LAG-ova na području županije. Nakon javnog poziva započete su aktivnosti na osnivanju 3 LAG-a kako slijedi:

- LAG Središnje Istre: u srpnju je održan prvi radni sastanak sa predstavnicima općina središnje Istre (Motovun, Karojba, Cerovlje, Gračišće, Tinjan, Lupoglav i Sv. Petar u Šumi) i Grada Pazina gdje je prihvaćena stručna pomoć AZRRI u procesu osnivanja prvog LAG-a na području Istarske županije. Nakon tog sastanka, u kolovozu 2010., u Gradu Pazinu potpisan je Sporazum o postupku i mjerama za osnivanje LAG-a ruralnog područja središnje Istre. Nakon toga održane su dvije radionice za namijenjene dionicima uključenog prostora te jedna stručna posjeta LAS-u Istra u Republici Sloveniji.

- LAG Poreštine: u rujnu 2010.g. održana je prezentacija predstavnicima Grada Poreča, te općinama Vrsar, Tar-Vabriga, Višnjan, Kaštelir Labinci, Sv. Lovreč, Funtana te Vižinada na temu osnivanja LAG-a Poreštine. Nakon prihvaćanja stručne pomoći AZRRI-a u procesu formalnog osnivanja LAG-a Poreštine, uslijedilo je niz sa sastanaka koji će pripremiti uključene JLS za osnivanjem LAG-a u narednoj godini, te uključivanje u natječaje nadležnog Ministarstva.

- LAG Sjeverne Istre: strategijom je bilo predviđeno da se na područje sjeverne Istre osnuje LAG koji će uključivati gradove Buje, Umag i Novigrad te općine Grožnjan, Oprtalj i Brtonigla. S obzirom da se općina Lupoglav priključila LAG-u Središnje Istre, grad Buzet i općina Lanišće su se sporazumno priključili LAG Sjeverne Istre. Tijekom 2010.g. odrađeni su radni sastanci sa uključenim JLS s ciljem definiranja područja djelovanja LAG-a, te priprema za osnivanje LAG-a u narednoj godini.

Navedenim aktivnostima uključene JLS uz koordinaciju i podršku AZRRI-a d.o.o. Pazin su i službeno prihvatili potaknuti razvoj ruralnog područja sukladno LEADER pristupu odnosno istoimenoj Europskoj inicijativi koja ima za cilj mobiliziranje i provedbu ruralnog razvoja u ruralnim zajednicama kroz lokalna javno-privatna partnerstva.

## IPARD - Plan za poljoprivredu i ruralni razvoj 2007.-2013.

IPARD je novi pretpristupni program Europske unije za razdoblje 2007. - 2013. Sastavni je dio IPA-e (Instrument pretpristupne pomoći, eng. Instrument for Preaccession Assistance) odnosno njegova V. komponenta Ruralni razvoj. Glavni cilj IPARD programa je unapređivanje poljoprivrednog sektora uz pomoć poboljšanja konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda. U razdoblju od 2007. do 2013. godine Republici Hrvatskoj su odobrena sredstva u iznosu od 179.000.000 €. Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju zadužena je za raspisivanje natječaja, ugovaranje i plaćanja.

IPARD program provodi se kroz tri osnovna cilja ili strateška prioriteta:

1. Poboljšanje tržišne učinkovitosti i provedba standarda Zajednice
  101. Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva
  102. Ulaganje u preradu i trženje
2. Pripremne radnje za provedbu poljoprivredno okolišnih mjera i lokalnih strategija ruralnog razvoja
  201. Radnje za poboljšanje okoliša i krajolika
  202. Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja
3. Razvoj ruralne ekonomije
  301. Ulaganje u ruralnu infrastrukturu
  302. Diversifikacija gospodarskih aktivnosti

Korisnici IPARD Programa, zavisno od mjere, jesu veoma raznoliki, te u tom smislu ograničenja nema. Korisnici mogu biti obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti, zadruge, trgovačka društva, udruge i Jedinice lokalne samouprave do 10.000 stanovnika.

S obzirom na zahtjevnost same prijave, djelatnici AZRRI-a d.o.o. Pazin su se tijekom 2010. godine osposobili za pružanje podrške korisnicima što uključuje sljedeće : procjena prihvatljivosti korisnika/ulaganja, vođenja projekta, izradu poslovnog plana, vođenje javne nabave u skladu sa PRAG-om, te podršku za cijelo vrijeme trajanje projekta i kontrole na terenu.

Tijekom 2010.godine Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju objavila je tri natječaja za mjere 101 i 103, te po jedan natječaj za mjeru 301 i 302. Najviše interesa, odnosno broja potencijalnih korisnika programa, na području Istarske županije bilo je za mjeru 302 te 301. Nakon niza telefonskih poziva, te sastanaka, AZRRI je počeo surađivati sa jednim korisnikom mjere 301 ali nije došlo do prijave samog projekta zbog nedorečenosti pravilnika o provedbi predmetne mjere. Dva korisnika mjere 103 nisu ispunjavala sve uvjete navedene u natječaju te se ti projekti planiraju prijaviti u narednoj godini. U mjeri 302 započeta je suradnja sa 3 potencijalnih korisnika nakon koji će biti prijavljeni pri zatvaranju natječaja, ili u narednim natječajnim, što najviše ovisi o brzini prikupljanja svih zatraženih dokumenata od strane korisnika.

U pripremi, odnosno podršci korisnicima, u gore navedenim projektima utvrđeni su brojni nedostaci u pravilnicima o provedbi mjera IPARD Programa što dijelom doprinosi otežanoj implementaciji te komponente IPA Programa. Na temelju iskustva, i s ciljem što bolje implementacije i iskoristivosti programa i razvoja ruralnih područja Republike Hrvatske, AZRRI d.o.o. Pazin će u narednom razdoblju kanalizirati probleme korisnika prema nadležnim ministarstvu i provedbenoj agenciji.

## PROJEKTI U PROVEDBI

### *EU.WATER*

*Transnacionalno integrirano upravljanje vodnim resursima u poljoprivredi*

Projekt je kandidiran na natječaj IPA Transnacionalni program Jugoistočni Europski prostor, u sklopu Prioriteta 2: Zaštita i unaprjeđenje okoliša, Mjera 2.1: Unaprjeđenje integriranog upravljanja vodama i prevencija od rizika poplava

Projekt EU.WATER bavi se urgentnim pitanjem potrošnje i onečišćenja vode u Europi te nastoji na transnacionalnoj razini primijeniti pristup integriranog vodnog gospodarstva u poljoprivredi pomoću optimizacije potrošnje vode i smanjenja onečišćenja podzemnih voda.

Partneri u projektu:

- PP1. Provincija Rovigo (Italija)
- PP2. Inspektorat za okoliš, prirodu i vodno gospodarstvo (Mađarska)
- PP3. Sveučilište u Debrecenu (Mađarska)
- PP4. Regija zapadna Makedonija (Grčka)
- PP5. Sveučilište u Thessaloniki (Grčka)
- PP6. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Rumunjske (Rumunjska)
- PP7. Nacionalni institut za istraživanja i razvoj (Rumunjska)
- PP8. AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Hrvatska)
- PP9. Institut ekonomiku u poljoprivredi, Beograd (Srbija)
- PP10. Politehnički fakultet (Ukraina)
- PP11. Grad Ialoveni (Republika Moldavija)

AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin potpisala je dana 20. travnja 2010. godine Ugovor sa ugovornim tijelom, ARR- Agencijom za regionalni razvoj Republike Hrvatske te je tim datumom započeta implementacija projekta.

Projekt ima za cilj pružiti konkretne odgovore na probleme potrošnje vode i zagađenja voda izazvane intenzivnim iskorištavanjem u poljoprivredi u odabranim ruralnim zajednicama širom prostora jugoistočne Europe, gdje poljoprivreda predstavlja glavnog korisnika prirodnih resursa kao i pružatelja usluga zaštite okoliša. Implementacija projektnih aktivnosti započela je odmah nakon potpisivanja ugovora te će trajati 25 mjeseci od tog datuma a provoditi će se u suradnji sa partnerima iz Italije, Mađarske, Rumunjske, Grčke, Srbije, Ukrajine i Moldavije.

Tijekom 2010. godine implementirane su slijedeće aktivnosti:

- Sudjelovanje djelatnika AZRRI-a d.o.o. Pazin na drugom Znanstveno-tehničkom forumu u Beogradu, Srbiji (21.-24. travnja 2010.g.)
- Izrada Regionalnog izvještaja o stanju voda u Istarskoj županiji
- Izrada projektne informativno edukativne publikacije projekta EU.WATER: „Transnacionalno integrirano upravljanje vodnim resursima u poljoprivredi za nadzor zaštite voda u Europi“
- Sudjelovanje djelatnika na trećem Znanstveno-tehničkom forumu u Budimpešti, Mađarskoj (18.-21. listopada 2010.g.)
- Organiziranje Prve radionice EU.WATER u Vodnjanu, dana 19.11.2010. u sklopu Dana maslinovog ulja pod nazivom „Primjena dobre poljoprivredne prakse i racionalizacija upotrebe gnojiva i vode kao preduvjet zaštite podzemnih voda“

## PROJEKTI U PROVEDBI

### *TECH.FOOD*

*Rješenja i intervencije za tehnološki transfer i inovacije u poljoprivredno- prehrambenom sektoru Jugoistočnih regija Europe*

Projekt je kandidiran na natječaj IPA Transnacionalni program Jugoistočni Europski prostor,u sklopu Prioriteta 1. Poticanje inovacija i poduzetništva, Mjera 1.1. Razvoj tehnoloških i inovacijskih mreža u specifičnim područjima.

Cilj projekta TECH.FOOD je poticati inovacije u poljoprivredno– prehrambenom sektoru u Jugoistočnoj europski kroz proces suradnje u primarnom i sekundarnom sektoru. Ta suradnja odvijati će se kroz zajedničku strategiju koju će kreirati svi partneri uključeni u projekt.

Partneri u projektu:

PP1. ASTER- Znanost, tehnologija, poduzetništvo: Regija Emilia-Romagna (Italija)

PP2. Sveučilište u Bukureštu (Rumunjska)

PP3. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (Rumunjska)

PP4. Mađarski mesni istraživački institut (Mađarska)

PP5. Regionalna uprava Stara zagora (Bugarska)

PP6. Grčka nacionalna istraživačka fondacija (Grčka)

PP7. Gospodarska komora Atena (Grčka)

PP8. Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Hrvatska)

PP9. Institut za ekonomiju i poljoprivredu, Beograd (Srbija)

AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin implementaciju projekta započela je potpisivanjem ugovora dana 17.ožujka 2010.g. sa ugovornim tijelom, ARR- Agencijom za regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Tijekom 2010.godine u odrađene su sljedeće aktivnosti:

- Izrada baze podataka i razvojnih smjernica (Regional Operative Plan) Istarske županije
- Sudjelovanje u Transnacionalnoj konferenciji održanoj u Bukureštu (27.-30.04.2010. godine)
- Sudjelovanje u Transnacionalnoj konferenciji na temu „nusproizvodi i energetska učinkovitost u poljoprivrednom sektoru“ održanoj u Ateni (15-17.09.2010. godine)
- Izrada letka projekta

Navedenim aktivnostima ostvarene su temeljen pretpostavke za nastavak implementacije zacrtanih aktivnosti u narednoj godini te organizaciju serije radionica usmjerenih srednjim i malim poduzećima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru.

## KANDIDIRANI PROJEKTI

### NATJEČAJI HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE

#### **Natječaj potpore programima sustava TZ u turistički manje razvijenim područjima u 2010. godini**

- *Projekt „Dan otvorenih vrata agroturizama Istre“*

AZRRI-Agencija za ruralni razvoj Istre je u sklopu natječaja Hrvatske turističke zajednice „Potpora za kandidiranje u kategoriji potpore programima sustava TZ u turistički manje razvijenim područjima u 2010. godini“ prijavila projekt „Dan otvorenih vrata agroturizama Istre“ čime je za provedbu projekta odobreno 15.000,00 HRK (Odluka HTZ, Ur.broj:1137-1/05-2-1/10 od 19. svibnja 2010. godine).

Projekt je realiziran u nedjelju, dana 17. listopada 2010. godine. Sudjelovalo je 10 seoskih domaćinstva koja su nudila tipična jela njihovog podneblja spremljena po vlastitoj recepturi. U jednom seljačkom domaćinstvu koji je sudjelovao u gore spomenutoj inicijativi organizirani su i posjeti Pazinskih vrtića. Za vrtićku djecu organizirane su radionice pravljenja sira te posjeta raznim životinjama koje seljačko domaćinstvo posjeduje.

Ukupna vrijednost projektnih aktivnosti bila je 27.614,98 HRK, od čega je 15.000,00 HRK bilo sufinanciranje od Hrvatske turističke zajednice a 6.903,75 HRK bilo sufinanciranje od strane Istarske županije.

- *Javni poziv za dodjelu potpora projektima i manifestacijama u 2010. godini s ciljem unapređenja turističkog proizvoda regije i Hrvatske*

AZRRI d.o.o. Pazin je u sklopu aktivnosti iz gospodarskih programa prijavio financiranje manifestacije Tradicionalne smotre istarskih volova-Jakovlja 2010. na program dodjele potpora projektima i manifestacijama u 2010. godini.

Projektne aktivnosti su sljedeće:

- Organizacija smotre volova
- Nagrade i naknade za uzgajivače
- Oglašavanje i promidžba
- Troškovi osiguranja
- Degustacija jela od mesa istarskog goveda

Ukupna vrijednost projektnih aktivnosti je 100.000,00 HRK od čega je zahtjev za sufinanciranje od strane Hrvatske turističke zajednice bio 50.000,00 HRK, od Općine Kanfanar 20.000,00 HRK i vlastita sredstva 30.000,00 HRK.

Zbog nedostatka financijskih sredstava u Proračunu Republike Hrvatske navedeni program nije financiran.

## KANDIDIRANI PROJEKTI

*NATJEČAJ MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA*

### **Javni poziv za Projekt „Poduzetničke potporne institucije“ za 2010. godinu**

Trajnim unaprjeđenjem kvalitete svojih proizvoda i usluga, razvojem novih proizvoda te primjenom svjetski priznatih Normi i važeće zakonske regulative, AZRRI d.o.o. Pazin je planirao za razdoblje 2010-2014. godine uvesti integrirani sustav upravljanja kvalitetom prema zahtjevima HRN EN ISO 9001:2008, HRN EN ISO 14001:2009 i HRN EN ISO 22000:2006 te usklađivanjem sa zahtjevima Zakona o hrani (NN 46/07) te Pravilnika o higijeni hrane (NN 99/07).

Projektne aktivnosti obuhvaćene procesom uvođenja sustava upravljanja kvalitetom, certificiranja i recertificiranja odnose se na sljedeće:

- poslovanje Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin,
- gospodarske djelatnosti
- preradu mesa
- strojnu sadnja

Ukupna vrijednost projektnih aktivnosti je 29.600,00 HRK te je to bio ujedno i prijedlog sufinansiranja od strane Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Zbog nedostatka financijskih sredstava u Proračunu Republike Hrvatske navedeni program nije financiran.

## KANDIDIRANI PROJEKTI

### *NATJEČAJ HRVATSKE GOSPODARSKE KOMORE*

#### **Zaklada „Izvorno hrvatsko“**

S ciljem zaštite istarskog goveda te poticanja zapošljavanja i razvoja ruralnih područja, AZRRI je prijavio na natječaj Zaklade Izvorno hrvatsko projekt „Razvoj inovativnih prehrambenih proizvoda od mesa istarskog goveda i crne slavonske svinje“.

Cilj projekt je razviti paletu inovativnih visokokvalitetnih prehrambenih proizvoda i gospodarski reafirmirati te iste izvorne pasmine.

Projektom je predviđena pokusna proizvodnja 5 tipa proizvoda, trajnih i polutrajnih: trajna salama, trajna kobasica, polutrajna salama, pate' (pašteta) i fileti u ulju.

Inovativnim proizvodnim i marketinškim pristupom u izradi navedenih prehrambenih proizvoda te povezivanjem proizvođača/uzgajivača i potrošača postići će se pojačana gospodarska aktivnost u ruralnim područjima Istarske županije a samim time i do povećanja zaposlenosti te uključivanje novih uzgajivača u program zaštite istarskog goveda

Ukupna vrijednost projekta je 83.375,00 HRK te je to bio ujedno i zahtjev za sufinanciranje od strane Hrvatske gospodarske komore.

Zbog nedostatka financijskih sredstava u Proračunu Republike Hrvatske navedeni program nije financiran.



## KANDIDIRANI PROJEKTI

### *MEĐUNARODNI PROGRAMI- KANDIDIRANI PROJEKTI*

#### **IPA- Jadranska prekogranična suradnja**

U prvom krugu natječaja IPA Jadranska prekogranična suradnja koji je trajao od 31. srpnja 2009. do 29. listopada 2009. godine AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin prijavila je ukupno 9 projekata od kojih je u 8 projekata partner, a u jednom Vodeći partner. Radi se o projektima: KEY Q, INNOV.AGRI, ZOONE, WELL.FOOD, LOCDEWEB, AREA, ADRI.C.LAB, AGRINNO i CHORUM.

Tijekom 2010. godine Zajedničko tehničko tajništvo programa IPA Adriatico vršilo je evaluaciju projekata, te smo pri kraju godine dobili informaciju o prolaznosti 2 projekta:

- KEY Q
- ZOONE

Nakon objave prolaznosti projekata slijedila je faza čišćenja budžeta te prilagođavane projektne aplikacije.

Samo potpisivanje Ugovora s Upravljačkim tijelom u L'Aquili očekuje se početkom 2011. godine nakon čega slijedi implementacija projekata.

## KANDIDIRANI PROJEKTI

*KEY Q- A Key for the Quality in the development and responsible value build up of agro- food resources from both Adriatic coasts*

*Ključ za kvalitetu u razvoju i valorizacija poljoprivredno- prehrambenih resursa na jadranskom prostoru*

Ukupna vrijednost projekta: 4.947.173,50 kn

Budget za AZRRI d.o.o. Pazin: 2.263.000,00 kn (1.923.550,00 kn iz fonda IPA i 339.450,00 kn nacionalno sufinanciranje)

Cilj projekta KEY Q je održivi razvoj jadranskog prostora kroz valorizaciju tipičnih proizvoda i poljoprivredno- prehrambenih resursa kroz:

- Okolišnu i kulturnu baštinu (gastronomska kultura i eksploatacija tipičnih proizvoda)
- Ljudski kapital ( kompetencije i zapošljavanje)
- Edukacija stanovništva vezano za potrošnju kvalitetnih proizvoda

Razvoj visoko kvalitetnog turizma može pomoći razvoju lokalne ekonomije, bez negativnog utjecaja na okoliš i na prirodne resurse, doprinoseći socijalnoj stabilnosti i uravnoteženim odnosima između urbanih i ruralnih područja, obalnih i unutrašnjih teritorija jadranskog prostora koji dijeli visoke razine prirodnih i kulturnih bogatstava.

Cilj projekta je podržati razmjenu iskustava između studenata ugostiteljskih škola, profesora i lokalnog stanovništva partnera projekta radi razvoja integrirane turističke ponude koja se temelji na kvaliteti poljoprivredno- prehrambenih proizvoda.

Jedna od pilot aktivnosti projekta je izgradnja i opremanje edukacijske kuhinje smještene na Gortanovom Brijegu u Pazinu u sklopu Centra za regionalno- ruralni razvoj. Edukacijska kuhinja biti će centar izvrsnosti za razvoj lokalnih poljoprivredno- prehrambenih proizvoda. U sklopu edukacijske kuhinje biti će opremljen i restoran.

Mjera 2. Prirodna i kulturna bogatstva i sprječavanje rizika  
Prioritet 2.4. Održivi turizam

Trajanje projekta: 27 mjeseci

### PARTNERI:

LP: AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Hrvatska)

P1: Centar za profesionalnu edukaciju „Opera Villaggio del fanciullo“ (Italija)

P2: Turistička zajednica zapadno- hercegovačkog Kantona (Bosna i Hercegovina)

A1: Centar za edukaciju (Italija)

A2: Istarska županija (Hrvatska)

A3: Provincia di Padova (Italija)

A4: Škola za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu, Pula (Hrvatska)

A5: Strukovna škola Eugena Kumičića, Rovinj (Hrvatska)

A6: Turističko- ugostiteljska škola Antuna Štifanića, Poreč (Hrvatska)

A7: Srednja turističko- ugostiteljska škola Mostar (Hrvatska)

## KANDIDIRANI PROJEKTI

*ZOONE „Zoo technical networking for a sustainable innovation in Adriatic euroregion“  
Zootehničko umrežavanje radi održive inovativnosti u Jadranskoj euroregiji*

Ukupna vrijednost projekta: 13.732.957,00 kn

Budget za AZRRI: 1.917.826,00 kn (1.630.155,00 iz IPA fonda i 287.671,00 kn nacionalno sufinanciranje).

Cilj projekta je jačanje inovacijskih kapaciteta na istraživačkoj, tehničkoj i institucionalnoj razini radi stvaranja povoljnog okruženja i davanja specifične potpore zootehničkim tvrtkama. Stvaranje zajedničke znanstvene i institucionalne mreže osnova je za razvoj poduzetničkih farmi. Jedna od pilot aktivnosti projekta je i izgradnja nastambe za tov teladi istarskog goveda i provedbu performance testa smještene na Gortanovom brijegu u Pazinu.

Nastamba za tov teladi istarskog goveda i provedbu performance testa – provoditi će se pokusni tov teladi/junadi u skupinama po 10 grla, te performance testiranje teladi/junadi potencijalnih bikova, te boksevi za smještaj za ukupno 3 bika radi zootehničkih i znanstveno – istraživačkih aktivnosti na kvalitetnim bikovima u svrhu zaštite bioraznolikosti i zaštite genetskog potencijala

Prioritet: 1. Gospodarska, društvena i institucionalna suradnja  
Mjera: 1.1. Istraživanje i inovacije

Predviđeno trajanje projekta: 36 mjeseci

### PARTNERI:

- LP: Regija Marche- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo (Italija)
- P1: Regija Abruzzo- Odjel za poloprivredne politike, ruralni razvoj, šumarstvo, lov i ribolov (Italija)
- P2: Politehničko sveučilište Marche- Poljoprivredni fakultet (Italija)
- P3: Sveučilište u Udinama- Odjel za životinjske znanosti (Italija)
- P4: Ministarstvo poljoprivrede, hrane i zaštite potrošača (Albanija)
- P5: Poljoprivredno- pehrambeni fakultet Sveučilišta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina)
- P6: AZRRI-Agencija za ruralni razvoj istre d.o.o. Pazin (Hrvatska)
- P7: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije (Srbija)
- P8: Poljoprivredna i šumarska komora Slovenije, Poljoprivredni i šumarski institut Nova gorica (Slovenija)

## KANDIDIRANI PROJEKTI

### IPA SLOVENIJA- HRVASTKA

U drugom zajedničkom pozivu na dostavu projekata Operativnog programa IPA Slovenija-Hrvatska koji je objavljen od 16. 4. 2010. do 30. 06. 2010. godine AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin prijavila je ukupno 3 projekata od kojih je u jednom projektu partner, a u dva Vodeći partner.

Radi se o projektima:

- *APRO—Prekogranična inicijativa za zaštitu i revitalizaciju biološke raznolikosti okoliša korištenjem autohtonih pasmina*
- *VIIP - Valorizacija Istarskog Identiteta u Poduzetništvu*
- *NOVA KREATIVA—Uspostava inovativne i kreativne poslovne arhitekture međuregijske suradnje i jačanje zajedničkog poslovnog povezivanja poduzetništva*

## KANDIDIRANI PROJEKTI

**APRO:** *Prekogranična inicijativa za zaštitu i revitalizaciju biološke raznolikosti okoliša korištenjem autohtonih pasmina*

Ukupna vrijednost projekta: 6.925.656,00 kn

Budžet za AZRRI: 3.036.376,00 kn (2.580.920,00 iz IPA fonda i 455.456,00 kn nacionalno sufinanciranje).

Ciljevi projekta :

- Pridonijeti uspostavljanju ravnoteže u ekosustavu povratom ekstenzivnog – pašno-košnog uzgoja prvenstveno izvornih pasmina (istarsko govedo, koza, ovca i magarac)
- Razviti zajednički prekogranični pristup u zaštiti istarskih autohtonih pasmina stvaranjem potrebnih preduvjeta za povratak i opstanak u povijesno i klimatsko područje uzgoja te zajedničko definiranje programa revitalizacije tradicijskog uzgoja izvornih pasmina koje se hrane ispašom i sijenom dobivenim košnjom travnjaka.
- Stvaranje uvjeta za provedbu zajedničkih zootehničkih, znanstvenih i stručnih mjera zaštite izvorne pasmine istarskog goveda za cjelokupno povijesno područje uzgoja istarskog goveda, te u nastavku i drugih izvornih pasmina.
- Podizanje svijesti stanovništva i javnosti ruralnog prekograničnog područja o bitnosti biološke raznolikosti te ukazivanje na posljedice gubitaka autohtonih pasmina u našim svakodnevnim životima
- Projektom će se osigurani temeljni infrastrukturni uvjeti za usklađen zajednički rad na zaštiti autohtonih pasmina – izgradnja staje za nukleus stado na Gortanovom brijegu kraj Pazina u sklopu Centra za regionalno ruralni razvoj i zaštitu biološke raznolikosti Istre.

Predviđeno trajanje projekta: 27 mjeseci

PARTNERI:

LP: AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin

P1: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica,

P2: Istarska županija,

P3: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Ljubljani

## KANDIDIRANI PROJEKTI

### *VIII: Valorizacija Istarskog Identiteta u Poduzetništvu*

Ukupna vrijednost projekta: 2.799.645,00 kn

Proračun za AZRRI: 871.737,00 kn (740.977,00 iz IPA fonda i 130.760,00 kn nacionalno sufinanciranje).

Cilj projekta je valorizirati teritorijalni identitet u poduzetništvu (ponovno otkriće starih rukotvorina i eno-gastronomskih tradicija, narodnih festivala i svega onoga što je tipično i autentično za Istru). Projektom će se doprinijeti na originalan način gospodarskom i socijalnom razvoju cjelokupnog istarskog poluotoka.

Raznolikost kulturnog bogatstva Istre predstavlja izvanredan gospodarski resurs koji može imati značajnu ulogu u procesu evropske integracije. Sa ovim projektom povijesna složenost Istre (sa posebnim fokusom na rukotvorine i eno-gastronomске tradicije) se želi pretvoriti u vrijedan gospodarski resurs koji će biti iskorišten sa novim i specifičnim poduzetničkim inicijativama na cijelom području. Pored toga, jedan od ciljeva projekta je uspostavljanje prekogranične savjetodavne službe za pokretanje ili konsolidaciju poduzeća aktivnih u Marketingu Istarskog Nasljeđa.

Na taj način će se pružiti mogućnost povezivanja svih onih poduzetnika s obje strane granice koji su zainteresirani za gospodarsku valorizaciju istarskog identiteta.

Predviđeno trajanje projekta: 24 mjeseca

#### PARTNERI:

- LP: AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin
- P1: Sveučilište na Primorskoj, Znanstveno-istraživački centar Kopar
- P2: Sveučilišni razvojni centar i inkubator Primorska d.o.o.
- P3: Grad Buje
- P4: Grad Umag

## KANDIDIRANI PROJEKTI

*NOVA KREATIVA: Uspostava inovativne i kreativne poslovne arhitekture međuregijske suradnje i jačanje zajedničkog poslovnog povezivanja poduzetništva*

Ukupna vrijednost projekta: 5.237.531,00 kn

Proračun za AZRRI: 1.521.956,00 kn (1.293.663,00 iz IPA fonda i 228.293,00 kn nacionalno sufinanciranje).

Ciljevi projekta:

- Uspostava uvjeta i osnivanje međuregijskog razvojno– inovativnog poslovnog inkubatora znanja koji će pripremati, usmjeravati, nadzirati, provoditi i vrednovati sve djelatnosti i postupke s područja poticanja prekogranične poslovne suradnje i suradnje mikro, malih i srednjih poduzeća.
- Uspostava prekogranične mreže mobilnosti regionalnih ambasadora znanja; kadrova za efikasnije zapošljavanje.
- Razvoj i izrada pilot - modela usluga za potporu poboljšanja zajedničke poslovne suradnje za mikro, mala i srednja poduzeća.
- Uspostava mreže poduzeća koja služe kao primjer dobre prakse i predstavljaju školski primjer za sve daljnje aktivnosti unutar inkubatora znanja u kontekstu razvoja prekograničnog poduzetništva na modelu porodičnog poduzeća mladih obitelji (kulture industrije: kulturni i baštinski turizam).
- Izrada koncepta i pokretanje novih, zajedničkih medija s ciljem razvoja novih, prekograničnih, razvojnih, obrazovnih, poslovnih i informacijskih mogućnosti, te mogućnosti zapošljavanja, a što je povezano sa planiranim ciljevima projekta koji su namijenjeni pojedinim ciljnim skupinama.

Predviđeno trajanje projekta: 24 mjeseca

LP: Vedoma, Zavod za razvoj znanja i poduzetništva

P1: EKTC – Europski tehnološki i kulturni centar Maribor

P2: Razvojna agencija Kozjansko

P3: AZRRI– Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin

P4: Grad Pazin

## AGROTURISTIČKA DJELATNOST

AZRRI-Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin uspješno je implementirala aktivnosti namijenjene seoskim domaćinstvima koja se bave ugostiteljskom djelatnošću te ih obavještavala o aktualnim natjecajima nadležnih ministarstva i u 2010. godini.

Slijedom aktivnosti provedene kroz prethodne godine, a vezane za poboljšanje zakonske regulative seoskih domaćinstava kojima je poljoprivreda primarna djelatnost dok im je pružanje usluga u domaćinstvu sekundarna djelatnost, održan je u Zagrebu drugi sastanak radne skupine za analizu i pripremu normativno-pravnih akata iz oblasti ruralnog turizma gdje je AZRRI d.o.o. Pazin predstavnik onih seoskih domaćinstava sa područja Istarske županije koja su sa AZRRI d.o.o. Pazin potpisala Izjavu o suradnji. Nakon analize postojećih zakona te predloženih rješenja od strane AZRRI-a d.o.o. Pazin i ostalih institucija iz oblasti ruralnog turizma, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o ugostiteljskoj djelatnosti NN br. 88/10 koji je stupio na snagu 2.7.2010. godine te Zakon o izmjenama i dopunama zakona o pružanju usluga u turizmu NN br. 88/10.

Objava Pravilnika o pružanju ugostiteljskih usluga na seljačkom domaćinstvu koji regulira poslovanje seoskih domaćinstava očekuje se početkom slijedeće godine.

U cilju nacionalne i prekogranične promocije seoskih domaćinstava koja pružaju ugostiteljske usluge, odrađeno je i niz aktivnosti zajedničkog sudjelovanja na poljoprivrednim sajmovima u cilju poticanja i razvoja ruralnog turizma.

Održane promotivne aktivnosti u 2010. godini su sljedeće:

- Održan 11. Izbor najuzornije hrvatske seoske žene u Pazinu, 16.10.2010.

AZRRI d.o.o. Pazin je u suradnji s Gradom Pazinom i Udrugom Uzorne hrvatske seoske žene te pokroviteljstvo Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja organizirao Izbor najuzornije hrvatske seoske žene. Na izboru je bilo predstavljeno 16 natjecateljica iz deset županija od kojih su dvije natjecateljice predstavljale seosko domaćinstvo u Istri, istarsku gastronomiju i običaje.

- Dani otvorenih vrata agroturizma Istre, 17.10.2010.

Dani otvorenih vrata agroturizma Istre organizirane su po prvi puta od strane AZRRI-a. Sudjelovalo je deset agroturizama koji su nudili autohtone jelovnike njihovog područja po promotivnim cijenama. Cilj manifestacije bio je promovirati seoska domaćinstva, kulturu i njihova imanja te istarsku gastronomiju kao zaštitni znak ruralnog prostora sa svrhom da nadrastu regionalni značaj i postanu međunarodno zanimljiva destinacija.



## AGROTURISTIČKA DJELATNOST

- Sudjelovanje na 16. AGRITURU u Santa Lucia di Piave, 11.-13.12.2010.

U prosincu je po drugi puta organizirano trodnevno sudjelovanje na 16. AGRITUR-u, sajmu agroturizma, ruralnog i konjaničkog turizma u Santa Luciji di Piave u regiji Veneto (pokrajina Treviso) te jednodnevni posjet sajmu organiziranim autobusom namijenjenim seoskim domaćinstvima Istre te predstavnicima turističkih zajednica.

- Snimljen promotivni DVD

U cilju što bolje promocije ruralnog prostora, snimljen je i DVD sa ruralnim objektima Istarske županije koji su potpisali izjavu o suradnji sa AZRRI-em.

***GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA  
DRUŠTVA ZA 2010. GODINU***

## BILANCA NA DAN 31.12.2010.

- u kn

AKTIVA	2009	2010
<b>I. DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	<b>2.380.345</b>	<b>3.840.614</b>
<b>NEMATERIJALNA IMOVINA</b>	5.700	780.213
<i>Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava</i>	5.700	4.275
<i>Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine</i>		20.250
<i>Nematerijalna imovina u pripremi</i>		755.688
<b>MATERIJALNA IMOVINA</b>	<b>2.374.645</b>	<b>3.060.401</b>
<i>Zemljište</i>	185.939	174.739
<i>Građevinski objekti</i>	780.877	961.083
<i>Postrojenja i oprema</i>	653.134	1.380.351
<i>Alati, pogonski inventar i transportna imovina</i>	192.106	87.883
<i>Biološka imovina</i>	562.589	301.561
<i>Predujmovi za materijalnu imovinu</i>		154.784
<b>II. KRATKOTRAJNA IMOVINA</b>	<b>1.349.317</b>	<b>1.892.087</b>
<b>ZALIHE</b>	228.626	426.537
<i>Sirovine i materijal</i>	860	8.195
<i>Proizvodnja u tijeku</i>	1.809	
<i>Gotovi proizvodi</i>	209.651	273.467
<i>Trgovačka roba</i>	16.306	14.104
<i>Biološka imovina</i>		130.771
<b>POTRAŽIVANJA</b>	<b>593.173</b>	<b>722.434</b>
<i>Potraživanja od kupaca</i>	459.123	605.457
<i>Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika</i>		5.707
<i>Potraživanja od države i drugih institucija</i>	134.050	111.270
<b>NOVAC U BANCIMA I BLAGAJNI</b>	<b>527.518</b>	<b>743.116</b>
<b>PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI</b>		<b>12.525</b>
<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>3.729.662</b>	<b>5.745.226</b>
<b>IZVANBILANČNI ZAPISI</b>		<b>5.202.823</b>

## BILANCA NA DAN 31.12.2010.

- u kn

PASIVA	2009	2010
<b>I. KAPITAL I REZERVE</b>	435.067	489.102
TEMEJNI (UPISANI) KAPITAL	400.000	400.000
ZADRŽANI DOBITAK	28.596	41.937
DOBIT POSLOVNE GODINE	6.471	47.165
<b>II. DUGOROČNE OBVEZE</b>	1.409.169	3.998.845
<i>Obveze prema bankama i drugim institucijama</i>		
<b>III. KRATKOROČNE OBVEZE</b>	<b>625.764</b>	<b>761.768</b>
<i>Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama</i>	81.842	84.680
<i>Obveze prema dobavljačima</i>	387.538	475.732
<i>Obveze prema zaposlenicima</i>	92.574	117.373
<i>Obveze za poreze, doprinose i slična davanja</i>	63.810	83.973
<i>Ostale kratkoročne obveze</i>		10
<b>IV. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆIH RAZDOBLJA</b>	<b>1.259.662</b>	<b>495.511</b>
<b>UKUPNO PASIVA</b>	<b>3.729.662</b>	<b>5.745.226</b>
<b>IZVANBILANČNI ZAPISI</b>		<b>5.202.823</b>

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ BILANCU

### I. BILJEŠKE UZ BILANCU

#### AKTIVA

##### 1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava

Na ovoj poziciji iskazana je svota ulaganja u računalni softver . Nabavna vrijednost softvera je 5.700 kn , a akumulirana amortizacija iznosi 1.425 kn. Stopa amortizacije softvera iznosi 25%.

##### 2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine

Iskazana je svota od 20.250 kn a odnosi se na predujam uplaćen za priključak poslovnog objekta na elektroenergetsku mrežu.

##### 3. Nematerijalna imovina u pripremi

Na poziciji Nematerijalna imovina u pripremi prikazana je svota ulaganja na tuđoj imovini radi poboljšanja ( u tijeku ugovora o najmu) u iznosu od 755.688 kn vezano za poslovni prostor u najmu od Puris d.d.

##### 4. Zemljište

Na ovoj poziciji društvo je iskazalo zemljište kupljeno u Pazinu u iznosu od 174.739 kn po trošku nabavke. Ono se ne amortizira.

##### 5. Građevinski objekti

Na poziciji Građevinski objekti u iznosu od 961.083 kn iskazani su građevinski objekti prema trošku nabavke sukladno HSFI 6 t 6.19. u što je uključena cijena dobavljača i svi ovisni troškovi nabave. Tijekom 2010. godine nije obračunavana amortizacija građevinskih objekata obzirom da isti nisu stavljeni u uporabu.

##### 6. Postrojenja i oprema

Prikazani iznos od 1.380.351 kn odnosi se na razliku nabavne vrijednosti i akumulirane amortizacije za postrojenja, opremu i računalnu opremu. Za obračun amortizacije korištene su redovite stope amortizacije, porezno dopuštene. Stopa od 25% korištena je za obračun amortizacije mehanizacije i uredskog pokućstva, a 50% za obračun amortizacije računalne opreme. Tijekom 2010. godine nabavljeno je nove opreme u vrijednosti 977.358 kn od čega se 963.205 kn odnosi na opremu za preradu mesa, motornu kosu i telefonsku centralu; a 14.153 kn na računalnu opremu. Oprema za preradu mesa nabavljena je preko dugoročnog kredita poslovne banke.

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ BILANCU

1.	2.	3.	4.	5.
OPIS	BRUTO SVOTA (TROŠAK NABA- VE)	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA 01.01.2010.	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA 31.12.2010.	KNJIGOVOD- STVENA VRIJE- DNOST
OPREMA				
01.01.2010.	2.063.166,84	1.410.032,95	1.651.776,35	653.133,89 (KOL.2-KOL.3) =01.01.2010.
NABAVLJENO U 2010.	977.357,80		8.397,55	
31.12.2010.	3.040.524,64		1.660.173,90	<b>1.380.350,74</b>

### 7. Alati, pogonski inventar i transportna imovina

Na ovoj poziciji iskazana je razlika nabavne vrijednosti transportne imovine i njene akumulirane amortizacije. Za obračun amortizacije osobnih automobila uzeta je stopa od 20%, a za kombi i dostavna vozila 25% godišnje. Novih nabavki transportne imovine tijekom 2010. godine nije bilo.

1.	2.	3.	4.	5.
OPIS	BRUTO SVOTA (TROŠAK NABA- VE)	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA 01.01.2010.	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA 31.12.2010.	KNJIGOVOD- STVENA VRIJE- DNOST
TRANSPORTNA IMOVINA				
01.01.2010.	1.191.476,58	999.370,54	1.103.592,85	192.106,04 (KOL.2-KOL.3)
NABAVLJENO U 2010.	0	0	0	0
31.12.2010.	1.191.476,58		1.103.592,85	<b>87.883,73</b> (KOL.2 -KOL.4)

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ BILANCU

### 8. Biološka imovina

Biološka imovina u bilanci odnosi se na osnovno stado, a sve vezano za Projekt „Trajna zaštita istarskog goveda gospodarskim iskorištavanjem u sustavu ruralnog razvitka Istre“. U osnovno stado ulaze goveda koja nisu namijenjena za klanje i proizvodnju mesa, već za rasplod, te ona čine dugotrajnu biološku imovinu društva. Ova imovina mjeri se u bilanci po modelu troška, budući da je fer vrijednost te imovine teško pouzdano utvrditi, te se za obračun amortizacije koristi stopa od 20% godišnje. Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2010. godine iznosila je 301.561 kn.

### 9. Predujmovi za materijalnu imovinu

Iskazan je iznos koji je uplaćen kao predujam za nabavku opreme za preradu mesa istarskog goveda u iznosu od 154.784 kn.

### 10. Zalihe sirovina i materijala

Zalihe se u bilanci vode po stvarnim troškovima po metodi prosječno ponderirane cijene.

### 11. Zalihe gotovih proizvoda

Na poziciji Zalihe gotovih proizvoda vode se zalihe gotovih proizvoda u iznosu od 273.467 kn po stvarnim troškovima po metodi prosječno ponderirane cijene. Zalihe na ovoj poziciji odnose se na meso istarskog goveda i njegove prerađevine.

### 12. Zalihe trgovačke robe

Zalihe trgovačke robe u iznosu od 14.103 kn odnose se na ovčji sir i meso divljači koje je kupljeno radi daljnje prodaje. Zaliha se vodi po stvarnim troškovima po metodi prosječno ponderirane cijene.

### 13. Biološka imovina

Biološka imovina u iznosu od 130.771 kn odnosi se na kratkotrajnu biološku imovinu, tj. goveda u tovu koja su namijenjena za klanje i proizvodnju mesa. Ona su prikazana u bilanci po fer vrijednosti umanjenoj za procijenjene troškove do točke prodaje sukladno HSFI 17 t.17.8

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ BILANCU

### 14. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca u iznosu od 605.457 kn odnosi se na potraživanja od kupaca u zemlji u svoti od 523.657 kn i 81.800,00 kn na potraživanje od kupca iz inozemstva te se ova pozicija iskazuje po fer vrijednosti sukladno HSFI 11 t.11.23. Otpis potraživanja proveden je u iznosu od 1.891,34 kn za kupca čije je potraživanje utuženo i zastarjelo.

### 15. Potraživanja od zaposlenika i članova uprave

Potraživanja od zaposlenika i članova uprave u iznosu od 5.707,00 kn odnosi se na potraživanja za dane akontacije za službeni put djelatnicima.

### 16. Potraživanja od države i drugih institucija

Na ovoj poziciji evidentirana su potraživanja za više uplaćeni porez na dodanu vrijednost i doprinos za šume u iznosu od 111.270 kn. Prijedlog za vraćanje preplaćenog iznosa poreza na dodanu vrijednost predan je Poreznoj upravi.

### 17. Novac u banci i blagajni

Novac u banci i blagajni obuhvaća stanja na kunskim i deviznom računu u sveukupnom iznosu od 743.116 kn. Stanje blagajni na dan 31.12.2010. iznosilo je 0. AZRRI d.o.o. je tijekom 2010. godine poslovao preko 3 redovna računa i 4 podračuna koji su otvoreni za potrebe provedbe međunarodnih projekata u suradnji sa Europskom Unijom.

### 18. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi

Pozicija Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi u iznosu od 12.525 kn odnosi se na unaprijed plaćene troškove energije.

### 19. Vanbilanični zapisi

Kao vanbilanični zapis vodi se nekretnina koja je u zakupu od Grada Pazina gdje će se ustrojiti Centar za regionalno ruralni razvoj Istre.



**BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA  
BILJEŠKE UZ BILANCU**

## PASIVA

## 20. Temeljni (upisani) kapital

Temeljni kapital iskazan je u iznosu od 400.000,00 kn i isti je od osnivanja AZRRI d.o.o.

## 21. Zadržana dobit

Zadržana dobit u iznosu od 41.937 kn pokazuje ukupnu dobit društva od početka poslovanja do 31.12.2010. godine.

## 22. Dobit poslovne godine

Dobit poslovne godine u iznosu od 47.165 kn prikazuje razliku prihoda i rashoda nakon oporezivanja porezom na dobit.

## 23. Dugoročne obaveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Dugoročne obaveze prema bankama i drugim financijskim institucijama u iznosu od 3.998,845 kn pokazuju obaveze prema leasing društvu, te za dugoročne kredite poslovne banke i Fonda za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre.

## 24. Kratkoročne obaveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Ova stavka u iznosu od 84.680 kn odnosi se na dospjeli kredit od Fonda za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre 524/03 za sadilicu.

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ BILANCU

### 25. Obveze prema dobavljačima

Iznos od 475.732 kn odnosi se na obveze prema dobavljačima u zemlji i jednom dobavljaču u inozemstvu.

### 26. Obveze prema zaposlenicima

Iznos od 117.373,05 kn odnosi se na obveze za plaću za 12 mjesec 2010. godine koja je isplaćena u siječnju 2011. godine.

### 27. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja

Ova stavka u iznosu od 83.973 kn odnosi se u najvećem dijelu na poreze i doprinose vezano za plaću djelatnika za mjesec prosinac 2010. godine, a manjim dijelom za članarinu turističkim zajednicama i doprinos za obavljanje javnih ovlastim HGK.

### 28. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja

Iznos od 459.511 kn odnosi se na dva projekta koji se financiraju iz Europske Unije, a sredstva se troše namjenski prema budžetu projekta. Iznos koji je prikazan na ovoj stavci biti će oprihodovan u narednim razdobljima paralelno sa nastajanjem troškova koji će nastati vezano za te projekte.

### 29. Vanbilanični zapisi

Kao vanbilanični zapis vodi se nekretnina koja je u zakupu od Grada Pazina gdje će se ustrojiti Centar za regionalno ruralni razvoj Istre.

## RAČUN DOBITI I GUBITKA ZA 2010. GODINU

	RAZDOBLJE 01.01.-31.12.2009.	RAZDOBLJE 01.01-31.12.2010.
<b>POSLOVNI PRIHODI</b>	<b>4.979.444</b>	<b>4.944.367</b>
Prihodi od prodaje	1.288.659	1.488.968
Ostali poslovni prihodi	3.690.785	3.455.399
<b>FINANCIJSKI PRIHODI</b>	<b>183.186</b>	<b>9.244</b>
Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	183.186	9.244
<b>UKUPNI PRIHODI</b>	<b>5.162.630</b>	<b>4.953.611</b>
<b>POSLOVNI RASHODI</b>	<b>5.047.111</b>	<b>4.722.083</b>
<i>Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda</i>	-52.966	-192.779
<b>Materijalni troškovi</b>	<b>2.071.786</b>	<b>2.158.331</b>
- Troškovi sirovina i materijala	703.653	1.349.198
- Troškovi prodane robe	65.244	105.349
- Ostali vanjski troškovi	1.302.889	703.784
<b>Troškovi osoblja</b>	<b>1.708.099</b>	<b>1.903.860</b>
Neto plaće i nadnice	997.685	1.086.376
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	460.596	535.964
Doprinosi na plaće	249.818	281.520
Amortizacija	393.728	433.584
Ostali troškovi	784.501	404.602
Vrijednosno usklađivanje	141.564	11.902
A) dugotrajne imovine	141.564	10.011
B) Kratkotrajne imovine		1.891
Ostali poslovni rashodi	399	2.583
<b>FINANCIJSKI RASHODI</b>	<b>86.992</b>	<b>152.387</b>
<i>Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima</i>	9	
<i>Kamate, tečajne razlike, i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama</i>	86.983	152.387
<b>UKUPNI RASHODI</b>	<b>5.134.103</b>	<b>4.874.470</b>
<b>Dobit prije oporezivanja</b>	<b>28.527</b>	<b>79.141</b>
<b>Porez na dobit</b>	<b>22.056</b>	<b>31.976</b>
<b>Dobit nakon oporezivanja</b>	<b>6.471</b>	<b>47.165</b>

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

### PRIHODI

#### 1. Prihodi od prodaje

Prihodi od prodaje u iznosu od 1.488.968 kn odnose se u najvećem dijelu na prihode od prodaje mesa istarskog goveda i njegovih prerađevina, prihode od pružanja usluga sadnje loznih cjepova i voćaka, a manjim dijelom na prihode od prodaje živih goveda, sira, te na prodaju ostalih usluga.

#### 2. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi iskazani su u svoti od 3.455.399 kn, a u najvećem dijelu odnose se na ukidanje pasivnih vremenskih razgraničenja. Manjim dijelom ovi prihodi se odnose na refundaciju nastalih šteta od osiguravajućih društava, dobitaka od prirasta biološke imovine i prihoda od usklađenja dugotrajne biološke imovine.

3. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama

Iznos od 9.244 kn odnosi se na prihode od kamata i tečajnih razlika.

### RASHODI

#### 4. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u toku i gotovih proizvoda

Stanje zaliha 01.01.2010.= 211.459

Stanje zaliha 31.12.2010. = 404.238

Ukupno povećanje zaliha 31.12.2010.= 404.238 - 211.459 = 192.779 kn

Zalihe su se na dan 31.12.2010. povećale u odnosu na 01.01.2010. u iznosu od 192.779 kn što utječe na ukupno smanjenje troškova.

#### 5. Troškovi sirovina i materijala

Ovi troškovi u iznosu od 1.349.198 kn obuhvaćaju direktne troškove proizvodnje osnovnog stada i proizvodnje proizvoda od mesa istarskog goveda . Također u masu ovih troškova ulaze troškovi uredskog materijala, sitnog inventara, rezervnih dijelova, gorivo, energija.

## BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

### 6. Troškovi prodane robe

Ova stavka u iznosu od 105.349 kn odnosi se na troškove nabave trgovačke robe koja je prodana.

### 7. Ostali vanjski troškovi

Ostali vanjski troškovi u iznosu od 703.784 kn odnose se na troškove telefona, pošte, prijevoza, grafičke usluge, smještaj radnika na terenu, usluge po ugovoru o djelu, troškove veterinarskih usluga, klanja, servisa, troškove registracije vozila, zakupnine, promidžbe, intelektualne usluge, komunalne usluge, ostale vanjske usluge.

### 8. Neto plaće i nadnice

Svota neto plaće u iznosu od 1.086.376 kn pokazuje iznos neto plaća za 2010. godinu zajedno sa plaćom za 12. Mjesec 2010. godine koja je isplaćena u siječnju 2011. godine. Tijekom 2010. godine plaće djelatnika bile su redovito isplaćivane.

### 9. Troškovi poreza i doprinosa iz plaća

Ova stavka u iznosu od 535.964 kn obuhvaća troškove poreza, prireza i doprinosa iz plaća za sve djelatnike.

### 10. Doprinosi na plaće

Ova stavka u iznosu od 281.520 kn odnosi se na doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za prava u slučaju ozljeda na radu i profesionalne bolesti i doprinos za zapošljavanje.

### 11. Amortizacija

Ukupna svota amortizacije za dugotrajnu imovinu za 2010. godinu iznosi 433.584 kn, a obračunavana je po redovnim, porezno dopuštenim stopama. Za obračun amortizacije postrojenja i opreme korištena je stopa od 25%, osobne automobile 20%, računala i računalnu opremu 50%, uredsko pokućstvo 25%, računalni softver 25%, osnovno stado 20%. Amortizacija opreme koja nije stavljena u uporabu nije obračunavana.

### 12. Ostali troškovi

Ovi troškovi u iznosu od 404.602 kn obuhvaćaju troškove dnevnica i ostale troškove vezane za službena putovanja djelatnika, troškove prijevoza na posao i iz posla za djelatnike, troškove reprezentacije, premije osiguranja, troškove platnog prometa, razne članarine, porez na tvrtku te ostale troškove.

**BILJEŠKE UZ GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA  
BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA**

13. Vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine ( osim financijske)

Iznos od 10.011 kn odnosi se na vrijednosno usklađenje biološke imovine (goveda).

14. Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine (osim financijske)

Iznos od 1.891 kn odnosi se na otpis potraživanja od kupca čije je potraživanje utuženo i zastarjelo.

15. Ostali poslovni rashodi

Iznos od 2.583 kn odnosi se na darovanje za općekorisne namjene.

16. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama

Ova stavka u iznosu od 152.387 kn odnose se u najvećem dijelu na kamate na kredite za dugoročne obaveze za kredite prema financijskim institucijama, a manjim dijelom na negativne tečajne razlike iz leasinga i nabavke iz inozemstva.

17. Ukupni prihodi

Ukupni prihodi u iznosu od 4.953.611 kn predstavljaju sumu poslovnih i financijskih prihoda.

18. Ukupni rashodi

Ukupni rashodi u iznosu od 4.874.470 kn čine sumu poslovnih i financijskih rashoda.

19. Dobit prije oporezivanja

Iznos dobiti u iznosu od 79.141 kn predstavlja razliku ukupnih prihoda i ukupnih rashoda prije oporezivanja porezom na dobit.

20. Porez na dobit

Iznos poreza na dobit od 31.976 kn obračunat je stopom od 20% na poreznu osnovicu.

21. Dobit razdoblja

Iznos dobiti od 47.165 kn predstavlja razliku dobiti prije oporezivanja i poreza na dobit.

## ZAKLJUČAK DIREKTORA AGENCIJE

Tijekom 2010. godine Azrri d.o.o. Pazin je imao i cijeli niz drugih aktivnosti koje nisu navedene u ovom Izvješću a koje su imale za cilj osposobiti AZRRI d.o.o. Pazin za kontinuiranu pomoć javnog sektora Istarske županije u razvoju gospodarskih aktivnosti privatnog sektora u ruralnom prostoru Istre.

Naročito je važno uskladiti mjere i prioritete razvoja pojedinog programa od strane javnog sektora jer dosadašnja organizacija od države (Ministarstva) , županije (Upravni odjeli i dr) do gradova i općina, čak ni sa relativno velikim potporama, nisu postigli cilj proizvodnje i potrošnje domaćih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Priprema samog sektora a naročito proizvođača u poljoprivredno-prehrambeno sektoru za korištenje predpristupnih a ubrzo i strukturnih fondova EU jedan je od temeljnih zadataka AZRRI d.o.o. Pazin i zato osnivanje Lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) mora postati prioritet JLS Istarske županije. LAG-ovi su temelj za primjenu LEADERA u izradi lokalnih strategija razvoja ruralnih područja a koje služe kao osnova za korištenje strukturnih fondova EU-a.

Svjesni smo činjenice da će uvjeti proizvodnje poljoprivredno prehrambenih proizvoda kad Republika Hrvatska uđe u Europsku Uniju biti još nepovoljniji za male proizvođače. Stoga je neophodno stvarati preduvjete za zaštitu autohtonih biljnih i životinjskih vrsta te na tome zasnovati proizvodnju autohtonih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda visoke kvalitete, takozvanih butik proizvoda čija će potrošnja biti prvenstveno u Istri, i po kojima će Istra postati još prepoznatljivima u zahtjevnoj regionalnoj eno-gastronomskoj ponudi.

Samo proizvodi vrhunske kvalitete mogu opravdati male proizvodne serije jer ni Istra, pa ni Hrvatska nemaju velike proizvodne mogućnosti za konkurirati evropskim proizvodima sa velikim količinama i niskim cijenama.

Do sada postignuti rezultati prvenstveno sa mesom istarskog goveda ukazuju da je to dugotrajan ali ispravan put do uspjeha i da treba po sličnom modelu razvijati nove proizvode od novih autohtonih biljnih i životinjskih vrsta.

Posebno želim naglasiti da postojeći kvalitetni istarski poljoprivredno-prehrambeni proizvodi nisu dovoljno međusobno povezani i prepoznatljivi pa je u tom smislu potrebno osmisliti novu marketinšku aktivnost koja će povezivanjem postojećih istarskih brendova dati dodatnu vrijednost i jaču prepoznatljivost istarskom prostoru.

Vjerujem da smo postignutim rezultatima opravdali dobivena proračunska sredstva Istarske Županije.

Za sva dodatna usmena i pismena pojašnjenja stojimo na raspolaganju.

Direktor AZRRI—Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin

Graciano Prekalj, mag.agr

**AZRRI - Agencija za ruralni razvoj  
Istre d.o.o. Pazin**

**PAZIN, Šet. Pazinske gimnazije 1**

**IZVJEŠĆE I PRIJEDLOZI  
ODLUKA NADZORNOG  
ODBORA**





## SADRŽAJ

<b>IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA.....</b>	<b>3</b>
Izvešće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja društva za 2010. godinu.....	4
<b>PRIJEDLOZI ODLUKA NADZORNOG ODBORA.....</b>	<b>6</b>
Prijedlog odluke o prihvaćanju Izvešća Uprave o poslovanju Društva AZRRI—Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu i davanju razrješnice članu Uprave.....	7
Prijedlog odluke o prihvaćanju Godišnjih financijskih izvješća Društva AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu.....	8
Prijedlog odluke o uporabi dobitka financijske godine 2010. Društva AZRRI—Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin .....	9
Prijedlog odluke o prihvaćanju Izvešća Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja društva AZRRI—Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu i davanju razrješnice članovima Nadzornog odbora .....	10

## *IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA*

AZRRI - AGENCIJA ZA RURALNI  
RAZVOJ ISTRE d.o.o. PAZIN  
Šetalište Pazinske gimnazije 1  
PAZIN

NADZORNI ODBOR

Pazin, dana 01.07.2011. godine  
Broj: 06/03/2011-7

## SKUPŠTINI DRUŠTVA

### IZVJEŠĆE O OBAVLJENOM NADZORU POSLOVANJA DRUŠTVA ZA 2010. GODINU

#### 1. OPĆE NAPOMENE

1.1. Nadzorni odbor AZRRI – Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o.Pazin izabran je Rješenjem Županijske skupštine Istarske županije od dana 19. veljače 2009. godine.

1.2. Nadzorni odbor je preuzeo nadzornu funkciju Društva nakon donošenja rješenja Trgovačkog suda u Rijeci.

1.3. Nadzorni odbor je u u tijeku 2010. godine održao **ukupno jednu (1) radnu sjednicu i (1) jednu telefonsku sjednicu**. Datum održavanja i nazočnost članova na sjednici Nadzornog odbora vidljiva je iz slijedeće tabele:

<i>Red. broj sjednice</i>	<i>Datum održavanja</i>	<i>Prisutnost članova na sjednici Nadzornog odbora</i>
1.	17.06.2010.	svi
2.	08.12.2010.	svi

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora sudjelovali su tijekom 2010. godine na sastanku u razgovoru od značaja za rad i poslovanje Društva.

#### 2. NADZOR POSLOVANJA DRUŠTVA ZA 2010. GODINU – NALAZ I STAVOVI

2.1. Nadzorni odbor je tijekom 2010. godine obavljao svoju zadaću i donosio odluke i druge akte sukladno zakonskim propisima, aktima Društva te odlukama Skupštine Društva.

2.2 U obavljanju svoje zadaće Nadzorni odbor je na svojoj sjednici održanoj dana 17.06.2010. godine pozornost posvetio informiranju o najznačajnijim projektima koje je AZRRI d.o.o. Pazin provodio tijekom godine te informacijama o preseljenju poslovanja na drugu adresu i investicijama u novi objekt.

Društvo posluje u skladu s zakonskim propisima, aktima Društva i odlukama Skupštine Društva, Nadzorni odbor suglasan je s prijedlogom Odluka te predlaže Skupštini Društva da donose slijedeće:

### **ODLUKE**

1. Odluka o prihvaćanju Izvješća Uprave o poslovanju Društva AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu i davanju razrješnice članu Uprave
2. Odluka o prihvaćanju Godišnjih financijskih izvješća Društva AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za 2010. godinu,
3. Odluka o uporabi dobitka financijske godine 2010. Društva AZRRI—Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin,
4. Odluka o prihvaćanju Izvješća Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja društva AZRRI – Agencije za ruralni razvoj Istre za 2010. godinu i davanju razrješnice članovima Nadzornog odbora

**PREDSJEDNIK  
NADZORNOG ODBORA**

---

**Neven Rimanić**

**PRIJEDLOZI ODLUKA NADZORNOG ODBORA**

**AZRRI - AGENCIJA ZA RURALNI  
RAZVOJ ISTRE d.o.o. PAZIN**  
Šetalište Pazinske gimnazije 1  
PAZIN

Na temelju članka 34. Odluke o osnivanju Trgovačkog društva AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Nadzorni odbor istoga na 8. sjednici održanoj dana 01.07.2011. godine donio je slijedeći

**PRIJEDLOG ODLUKE  
O PRIHVAĆANJU IZVJEŠĆA UPRAVE  
O POSLOVANJU DRUŠTVA AZRRI—AGENCIJA ZA RURALNI RAZVOJ ISTRE D.O.O.  
ZA 2010. GODINU I  
DAVANJU RAZRJEŠNICE ČLANU UPRAVE**

Nadzorni odbor predlaže Županijskoj skupštini Istarske županije u funkciji Skupštine Trgovačkog društva AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin da prihvati slijedeća izvješća za 2010. godinu:

1. Prihvaća se Izvješće uprave o poslovanju Društva za 2010. godinu.
2. Utvrđuje se da je član Uprave (direktor) društva AZRRI– Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, vodio poslove Društva u skladu sa zakonom i Društvenim ugovorom, pa mu se daje razrješenica.

Pazin, dana 01.07. 2011. godine  
Broj: 06/03/11-3

**PREDSJEDNIK  
NADZORNOG ODBORA**

\_\_\_\_\_  
Neven Rimanić

**AZRRI d.o.o. Pazin**

**AZRRI - AGENCIJA ZA RURALNI  
RAZVOJ ISTRE d.o.o. PAZIN  
Šetalište Pazinske gimnazije 1  
PAZIN**

Na temelju članka 34. Odluke o osnivanju Trgovačkog društva AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Nadzorni odbor istoga na 8. sjednici održanoj dana 01.07.2011. godine donio je slijedeći

**PRIJEDLOG ODLUKE  
O PRIHVAĆANJU GODIŠNJIH  
FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2010. GODINU**

Nadzorni odbor predlaže Županijskoj skupštini Istarske županije u funkciji Skupštine Trgovačkog društva AZRRI - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin da prihvati slijedeća Godišnja financijska izvješća za 2010. godinu:

1.1. Bilanca na dan 31.12.2010.

- aktiva	5.745.226 kn
- pasiva	5.745.226 kn

1.2. Račun dobiti i gubitka

- ukupni prihodi	4.953.611 kn
- ukupni rashodi	4.874.470 kn

1.3. Bilješke uz financijska izvješća za 2010. godinu

Pazin, dana 01.07.2011. godine  
Broj: 06/03/11-4

**PREDSJEDNIK  
NADZORNOG ODBORA**

\_\_\_\_\_  
Neven Rimanić

**AZRRI d.o.o. Pazin**

**AZRRI - AGENCIJA ZA RURALNI  
RAZVOJ ISTRE d.o.o. PAZIN  
Šetalište Pazinske gimnazije 1  
PAZIN**

Na temelju članka 34. Odluke o osnivanju Trgovačkog društva AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Nadzorni odbor istoga na 8. sjednici održanoj dana 01.07.2011. godine donio je slijedeći

**PRIJEDLOG ODLUKE  
O UPORABI DOBITKA  
FINANCIJSKE GODINE 2010. DRUŠTVA  
AZRRI—AGENCIJE ZA RURALNI RAZVOJ ISTRE D.O.O. PAZIN**

Nadzorni odbor predlaže Županijskoj skupštini Istarske županije u funkciji Skupštine Trgovačkog društva AZRRI – Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin da prihvati slijedeće:

Dobitak financijske godine 2010. iznosi 47.165 kn i namjenjuje se ovako:

**1. ZADRŽANI DOBITAK**

Pazin, dana 01.07.2011. godine  
Broj: 06/03/11-5

**PREDSJEDNIK  
NADZORNOG ODBORA**

\_\_\_\_\_  
Neven Rimanić



**AZRRI - AGENCIJA ZA RURALNI  
RAZVOJ ISTRE d.o.o. PAZIN**  
Šetalište Pazinske gimnazije 1  
PAZIN

Na temelju članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog društva AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, Skupština Istarske županije u funkciji Skupštine Društva na \_\_\_ sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ godine donijela je slijedeću

**PRIJEDLOG ODLUKE  
O PRIHVAĆANJU IZVJEŠĆA NADZORNOG ODBORA O OBAVLJENOM NADZORU  
POSLOVANJA DRUŠTVA ZA 2010. GODINU  
I DAVANJU RAZRJEŠNICE ČLANOVIMA NADZORNOG ODBORA**

1. Prihvaća se Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja Društva za 2010. godinu.
2. Utvrđuje se da su članovi Nadzornog odbora društva AZRRI– Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, u 2010 .godini obavljali svoj posao nadzora u skladu sa zakonom i Društvenim ugovorom, pa im se daje razrješnica.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja

Pazin, dana \_\_\_\_\_ godine  
Broj: 06/03/11-6

**PREDSJEDNIK SKUPŠTINE DRUŠTVA**

\_\_\_\_\_

Temeljem članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog Društva AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Službene novine Istarske županije br. 1/2003), odredbe iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03,107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" br. 10/09) Županijska skupština Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora Društva, na sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ 2011. godine donosi sljedeću

## **O D L U K U**

o prihvaćanju Izvješće Uprave o poslovanju Društva za 2010.  
i davanju razrješnice člana Uprave

### **Članak 1.**

Prihvaća se izvješće Uprave o poslovanju Društva za 2010. godinu i daje se razrješnica članu Uprave, pod Brojem: 06/03/11-3 od 01.07.2011. godine,

### **Članak 2.**

Ova Odluka stupa na snagu osam dana od dana objave u Službenim novinama Istarske županije.

KLASA:  
URBROJ:  
Pazin,

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

Predsjednik Skupštine  
Dino Kozlevac

Temeljem članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog Društva AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Službene novine Istarske županije br. 1/2003), odredbe iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03,107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" br. 10/09) Županijska skupština Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora Društva, na sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ 2011. godine donosi sljedeću

## **O D L U K U**

### **o prihvatanju** godišnjih financijskih Izvješća za 2010. godinu

#### **Članak 1.**

Prihvaća se godišnje financijsko Izvješće za 2010. godinu, pod Brojem: 06/03/11-4, od 01.07.2011. godine,

#### **Članak 2.**

Ova Odluka stupa na snagu osam dana od dana objave u Službenim novinama Istarske županije.

KLASA:  
URBROJ:  
Pazin,

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

Predsjednik Skupštine  
Dino Kozlevac

Temeljem članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog Društva AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Službene novine Istarske županije br. 1/2003), odredbe iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03,107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" br. 10/09) Županijska skupština Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora Društva, na sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ 2011. godine donosi sljedeću

## **O D L U K U**

### **o uporabi dobitka financijske 2010. godine**

#### **Članak 1.**

Prihvaća se odluka o uporabi dobitka financijske godine 2010. pod Brojem: 06/03/11-5, od 01.07.2011. godine,

#### **Članak 2.**

Ova Odluka stupa na snagu osam dana nakon objave u Službenim novinama Istarske županije.

KLASA:  
URBROJ:  
Pazin,

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

Predsjednik Skupštine  
Dino Kozlevac

Temeljem članka 28. Odluke o osnivanju Trgovačkog Društva AZRRI- Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin (Službene novine Istarske županije br. 1/2003), odredbe iz članka 441. stavak 1. podstavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03,107/07 i 146/08) i članka 43. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije" br. 10/09) Županijska skupština Istarske županije, u funkciji Skupštine Društva, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora Društva, na sjednici održanoj dana \_\_\_\_\_ 2011. godine donosi sljedeću

## **O D L U K U**

o prihvaćanju Godišnjeg Izvješća o poslovanju društva AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, za 2010. godinu

### **Članak 1.**

Prihvaća se:

1. Odluka o prihvaćanju Izvješća Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja Društva za 2010. godinu i davanju razrješnice članovima Nadzornog odbora, pod Brojem: 06/03/11-6, od 01.07.2011. godine,

### **Članak 2.**

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja a objaviti će se u Službenom glasniku Istarske županije.

KLASA:  
URBROJ:  
Pazin,

**REPUBLIKA HRVATSKA  
SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

Predsjednik Skupštine  
Dino Kozlevac